

2016-imi isertitat pillugit tusagassiutinut nalunaarut

2016-imi isertitat 4,8 pct.-imik qaffassimapput

2016-imi innuttaasut 14-it sinnerlugu ukiullit agguaqatigiissillugu tamakkiisumik 240.000 kr.-inik isertitaqarsimapput. 2015-imut naleqqiullugu 11.000 kr.-inik amerlanerupput, tassa 4,8 pct.-inik qaffariarnerluni, 2015-imi isertitat annertusinerat 2016-imi ingerlaqqiinnarpoq.

Immikkoortortaqarfimmi Ilulissani (siusinnerusukkut kommuniusimasumi) isertitat qaffannerpaasimapput, tassani agguaqatigiissillugu isertitat 10,9 pct.-imik qaffassimapput. Qaasiuitsup Kommuniani immikkoortortaqarfinni allani aamma isertitat qaffangaatiarsimapput, agguaqatigiissillugu isertitat taakkunani 8 pct.-i sinnerlugu qaffassimapput. 2016-imi immikkoortortaqarfimmi Nuummi agguaqatigiissillugu tamakkiisumik isertitat 312.000 kr.-iullutik qaffasinnerpaajusimapput, siusinnerusukkut immikkoortortaqarfimmi Nuummi isertitat aamma qaffasinnerusarsimapput.

Immikkoortortaqarfinni pingasuni agguaqatigiissillugu isertitat ikililaarsimapput. Immikkoortortaqarfimmi Qaanaami isertitakinnerpaaffioreersumi agguaqatigiissillugu appariarfiunerpaaffiuvoq, tassani isertitat agguaqatigiissillugu 1,4 pct.-imik apparsimapput. 2016-imi immikkoortortaqarfimmi Qaanaami agguaqatigiissillugu tamakkiisumik isertitat 137.000 kr.-iusimapput.

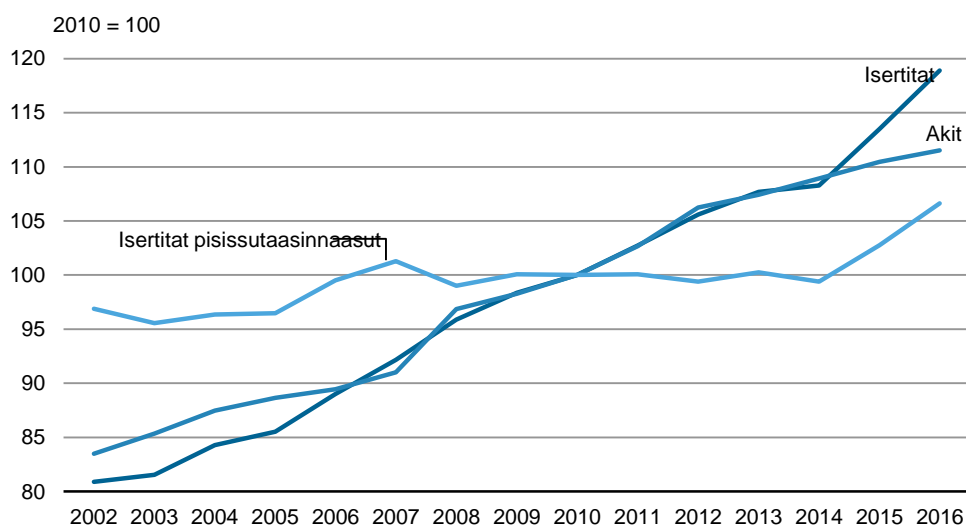
Tabel 1. 2014-imiit 2016-imut immikkoortortaqaqfinni agguaqatigiissillugu tamakkiisumik isertitat

	2014	2015	2016	Allannguut 2015-2016
	1.000 kr.			Pct.
Nuna tamakkerlugu	218	229	240	4,8
Nanortalik	145	152	160	5,4
Qaqortoq	194	209	216	3,2
Narsaq	175	182	182	-0,3
Paamiut	171	176	177	0,5
Nuuk	290	305	312	2,4
Maniitsoq	189	205	220	7,7
Sisimiut	228	238	250	5,1
Kangaatsiaq	140	141	153	8,3
Aasiaat	176	182	193	5,9
Qasigiannuguit	181	187	202	8,5
Ilulissat	210	214	238	10,9
Qeqertarsuaq	186	196	206	5,0
Uummannaq	184	197	214	8,4
Upernavik	158	159	173	8,8
Qaanaaq	137	139	137	-1,4
Tasiilaq	152	155	162	5,0
Ittoqqortoormiit	168	182	180	-0,8

Najoqqutaq: Kisitsisaataasivik. <http://bank.stat.gl/INNP2>

Piffissami pineqartumi akit qaffarujussuarsimangillat, taamaasilluni isertitat pisissutaasinnaasut 2015-imiit 2016-imut qaffassimapput. Innuttaasut isertitaat pisissutaasinnaasut qaffangaatiarsimanagerat Titartakkami 1-imi takuneqarsinnaavoq, Naatsorsueqqissaartarfiup kisitsisaatigisaani isertitat pisissutaasinnaasut aatsaat taamak qaffasitsigipput.

Titartagaq 1. Isertitat pisissutaasinnaasut naleqqersuutaasa ineriartornerat 2002-2016

Naatsorsueqqissaartarfiup saqqummerseqqammisaani **2016-imi isertitat** –mi innuttaasut isertitaat annertunerusumik misissuataarneqarsinnaapput. Saqqummersitaq inuit isertitaannik, inoqutigiit akileraarutaannik aammalu

inoqutigiit isertitai tunngavigalugit agguanneqarnerinik naatsorsuutininik imaqarpoq. Kisitsisitigut paasissutissat nammineerluni nalunaarsuiffinniit kisitsisit atorlugit suliaavoq, isertat nalunaarutigineqarsimasut tamarmik atorneqarput – sulinermi aningaasarsiat taamaallaat tunngavigineqanngillat. Taamaattumik kisitsisitigut paasissutissat sulinermi aningaasarsianut paasissutissanut paarlaanneqarsinnaanngillat.

Naatsorsueqqissaartarfiup nittartagaani www.stat.gl-imi saqqummersitaq atuarneqarsinnaallunilu pdf-inngorlugu aaneqarsinnaavoq. Periarfissaavortaaq Naatsorsueqqissaartarfiup Kisitsisaataasiviani bank.stat.gl-imi isertitat kisitsisitigut paasissutissaanni tabelinik nammineq toqqartukkanik annertunerusunik aallertoqarsinnaanera.

Annertunerusunik paasisaqarnerorusuttunut Naatsorsueqqissaartarfiup ittua Anders Blaaberg oqarasuaat 34 57 81 innersuussutigineqarpoq

2016-imi isertitat

Inuit najugaqarfii aamma inuttut qanoq inissisimanagerat apeqqutaatillugit isertitat ineriartornerat kapitali 1-imi erseqqissarneqarput, kapitali 1-imi atuartussap inuiaqatigiit isertitaannut oqimaaqatigiissakkamik paasisaqarnissaa anguniarneqarpoq. Inoqutigiit isertitaannik naatsorsuutit kapitali 2-mi atuarneqarsinnaapput, kapitalimi 3-mi isertitanit akileraarutit ataatsimut katinnerannik kisitsisitigut paasissutissat atuarneqarsinnaallutik. Isertitat agguataarneranut qitiusumik anguniakkat – tassunga ilaannngullugu nunat assigiinngitsut akornanni sanilliussinerit aamma inoqutigiit meerartallit akornanni isertitat qanoq agguataanerisa ineriartornerat misissoqqissaaneqarnerat kapitali 4-mi takuneqarsinnaavoq. Kapitalimi 5-imi tabelerpassuit sukumiisunik imallit takuneqarsinnaapput, kapitalimilu 6-imi allaaserineqarluni kisitsisitigut paasissutissani najoqqutarineqartut naatsorsuinermilu periaatsit.

1. Inuit isertitaat

Kapitalimi uani inuit isertitaat pillugit paasissutissat takuneqarsinnaapput. Immikkoortut tallimannngorlugit agguarneqarpoq, tassani isertitat assigiinngissusaat erseqqissarneqarput, najugaqarfinni aammalu inuttut qanoq inissisimaneq tunngavigalugit agguataarneri allaatigineqarluni. Immikkoortumi 1.1-imi ersersinneqarpoq kommunini isertitat, kommunini isertitat allaffissornikkut atorneqarsinnaapput aamma nunami sumiissusersuinerni ilaatigut atorneqarsinnaallutik. Tulliullugulu immikkoortumi 1.2-mi erseqqissarneqarpoq immikkoortortaqarfinni isertitat, tassani sumiiffiit qitiutinneqarput. Immikkoortumi 1.3-mi illoqarfinni nunaqarfinnilu isertitat misissorneqarput immikkoortumilu 1.4-mi erseqqissarneqarluni arnat angutillu isertitaasa

immikkoortinnerat. Immikkoortumi 1.5-imi isertitat nalunaarsornerat ilinniarnep qaffasissusaanut agguarneqasimasut takutinneqarput.

Inuit isertitaannut tunngasut paasissutissat sukumiinerusut kapitali 5- imi immikkoortoq 5.1-imi aamma kisitsisaataasivimmi bank.stat.gl-imi takuneqarsinnaapput, kisitsisaataasivimmi kisitsisit pisariaqartitat tunngavigalugit paasissutissanik assigiinngitsunik aallertoqarsinnaavoq, soorlu makkununga tunngasunik; ukioqqortussuseq, suaassuseq, najugaqarfik, inunngorfik ilinniarsimassuserlu.

1.1 Kommunini isertitat

Tabeli 1.1 2016-imi inuit isertitaat agguaqatigiissillugit (1.000 kr.)

	Akileraarutita- qanngitsumik isertitat	Isertitat akileraar- taasussat	Isertitat akileraaruse- riikkat agguaqati- giissillugit
Nuna tamakkerlugu	240	224	163
Kommune Kujalleq	192	178	134
Kommuneqarfik Sermersooq	282	264	190
Qeqqata Kommuniania	240	225	164
Qaasuitsup Kommuniania	202	188	138

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/INDP1>

Nunatsinni kommunini sisamaasuni Kommuneqarfik Sermersuumi inuit isertitaat agguaqatigiissillugit annertunerpaapput. Qeqqata Kommuniania isertitat qaffasissusaat nuna tamakkerlugu agguaqatigiissinneratut inissisimapput, isertitallu Qaasuitsup Kommuniania aamma Kommune Kujallermi nuna tamakkerlugu agguaqatigiissitsinermi 15 pct.-it missaanik appasinnerullutik aamma 20 pct.-it ataallugit appasinnerusumik inissisimallutik, taakku isertitanut immikkoorsitsinerni pingasuuni sanilliussinermut atorneqartuni tamani taamatut inissisimapput.

Tabeli 1.2 2012-miit 2016-imut agguaqatigiissillugit ilanngaateqanngitsumik isertitat

	2012	2013	2014	2015	2016	Allannguut 2015-2016
	1.000 kr.					Pct.
Nuna tamakkerlugu	213	217	218	229	240	4,8
Kommune Kujalleq	173	178	176	187	192	2,9
Kommuneqarfik Sermersooq	259	265	262	275	282	2,6
Qeqqata Kommuniania	207	209	215	226	240	5,9
Qaasuitsup Kommuniania	173	176	181	186	202	8,5

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/INDP1>

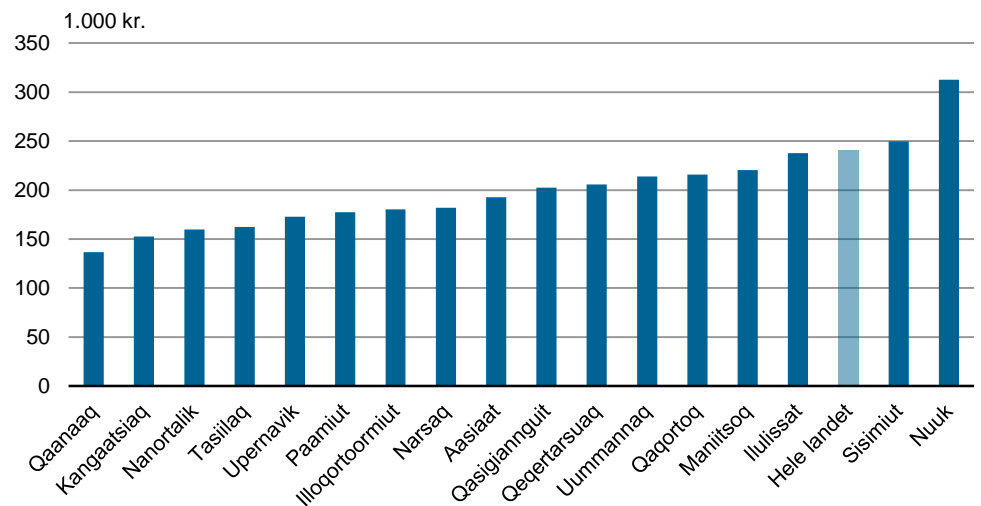
2016-imi ilanngaateqanngitsumik isertitat agguaqatigiissillugit 11.000 kr.-it missiliorlugit annertuseriarput tassa 4,8 pct.-inik 2015-imut sanilliullugu annertuseriarsimapput. Kommunini tamani sisamaasuni isertitat qaffariaateqarput, kisianni takuneqarsinnaavoq tabelimi 1.2-mi isertitat qaffariaataat Qaasuitsup kommuniania annerpaasut, tassani innuttaasut

isertitaat agguaqatigiissillugit 8,5 pct.-imik qaffariaateqarsimapput. Aamma Qeqqata Kommuniani isertitat 6 pct.-inik qaffariaateqarsimapput, kommunini sinneruttuni marlunni najugaqartut isertitaat annikinnerusumik qaffariaateqarsimapput.

1.2 Immikkoortorta qarfinni isertitat

Siornatigut kommuniussimasut agguataarneri malillugit isertitat tassaapput immikkoortorta qarfinni isertitat, titartakkami 1.1-imi takuneqarsinnaapput immikkoortorta qarfinni Nuummi immikkoortorta qarfinnit allaniit isertitat agguaqatigiissillugit qaffasinnerusut. 2016-imi immikkoortorta qarfinni Nuummi isertitat agguaqatigiissillugit 312.000 kr.-iupput, Sisimiunut sanilliullugu 25 pct.-it angullugit qaffasinneruvoq, Sisimiuni isertitat immikkoortorta qarfinni isertitat qaffasinnerpaat tullerivaat. Immikkoortorta qarfiit sinnerini isertitat agguaqatigiissillugit nuna tamakkerlugu agguaqatigiissinnerat ataappaat.

Titartagaq 1.1 2016-imi immikkoortorta qarfinni agguaqatigiissillugit ilanngaateqanngitsumik isertitat

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/INDP2>

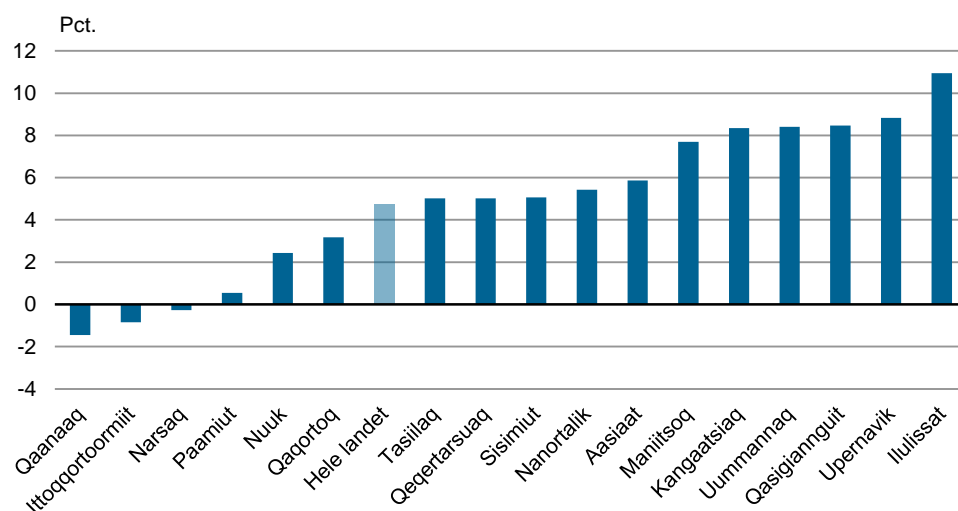
Immikkoortorta qarfinni Ilulissani innuttaasut isertitaat qaffariaateqarnerpaajusimavoq, inuit isertitaat agguaqatigiissillugit 23.500 kr.-inik ukioq kingullermut sanilliullugu annertuseriarsimavoq, tassa isertitat 10,9 pct.-inik qaffariarsimapput. Qaasuitsup Kommuniata immikkoortorta qarfinni allani taamatut aamma annertuumik qaffariaateqarput, tassa 8 pct.-it sinnerlugit isertitat qaffariaateqarsimagamik. 2016-imi isertitat Nuummi qaffasinnerpaapput, tassani agguaqatigiissillugit ilanngaateqanngitsumik isertitat 312.000 kr.-iupput. Immikkoortorta qarfinni pingasuni agguaqatigiissillugu isertitat annikitsumik appararsimapput. Immikkoortorta qarfinni Qaanaami isertitat qaffasissusaa appasinnerpaareeraluartoq 1,4 pct.-inik appararsimappoq, 2016-imi immikkoortorta qarfinni tassani agguaqatigiissillugit ilanngaateqanngitsumik isertitat 137.000 kr.-iupput.

Tabeli 1.3 2012-imiit 2016-imut immikkoortorta qarfinni agguaqatigiissillugit ilanngateqanngitsumik isertitat

	2012	2013	2014	2015	2016	Allannguut 2015-2016
	1.000 kr.					Pct.
Nuna tamakkerlugu	213	217	218	229	240	4,8
Nanortalik	145	144	145	152	160	5,4
Qaqortoq	189	197	194	209	216	3,2
Narsaq	173	176	175	182	182	-0,3
Paamiut	173	171	171	176	177	0,5
Nuuk	287	292	290	305	312	2,4
Maniitsoq	186	181	189	205	220	7,7
Sisimiut	218	223	228	238	250	5,1
Kangaatsiaq	122	137	140	141	153	8,3
Aasiaat	174	172	176	182	193	5,9
Qasigiannugit	171	182	181	187	202	8,5
Ilulissat	204	205	210	214	238	10,9
Qeqertarsuaq	186	189	186	196	206	5,0
Uummannaq	174	181	184	197	214	8,4
Upernavik	149	148	158	159	173	8,8
Qaanaaq	125	127	137	139	137	-1,4
Tasiilaq	148	160	152	155	162	5,0
Ittoqqortoormiit	164	157	168	182	180	-0,8

Najoqutaq: <http://bank.stat.gl/INDP2>

Titartagaq 1.2 Titartagaq 1.2 2015-imiit 2016-imut agguaqatigiissillugit ilanngateqanngitsumik isertitat qaffakkiartornerat

Najoqutaq: <http://bank.stat.gl/INDP2>

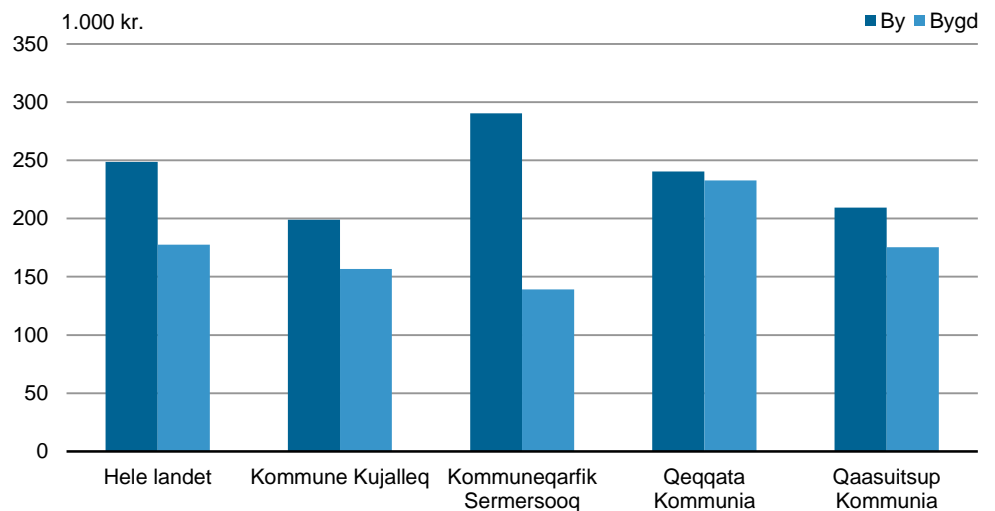
1.3 Illoqarfini nunaqarfinnilu isertitat

Titartakkami 1.3-mi nunaqarfinni isertitat illoqarfinni isertitanit appasinnerusoq takuneqarsinnaavoq. Nunami tamarmi illoqarfinni najugallit agguaqatigiissillugit 249.000 kr.-inik isertitaqarput nunaqarfinnilu najugallit 178.000 kr.-inik isertitaqarlutik. Titartakkami, kommunini sisamaasuni illoqarfinni nunaqarfinnilu isertitat nikingassutaat, takuneqarsinnaavoq. Assigiinnngissuseq annerpaaq Kommuneqarfimmi Sermersuumiippoq, Kommuneqarfimmi Sermersuummi illoqarfinni najugallit agguaqatigiissillugit

isertitaat nunaqarfinni najugaqartuniit isertitaat marloriaammik annertuneruvoq. Kommunimi sumiissutsit tamarmik taamatut inissisimapput. Illoqarfinni innuttaasut amerlanerpaat Nuummi najugaqarput, Nuummi isertitat qaffasinnerpaajupput, nunaqarfinnilu innuttaasut amerlanerpaat Tasiilap immikkoortortaqarfianiillutik, tassani agguaqatigiissillugit isertat appasinerpaamiinnerat ilisarnaataavoq.

Qeqqata kommuniani illoqarfinni nunaqarfinnilu agguaqatigiissillugit isertitat assigiingajalluinnarput, tassani Kangerlussuarmi isertitat qaffasinnerat peqqutaavoq. Nunaqarfik mittarfeqarfik kommunimi nunaqarfinni najugaqartut 40 pct.-eringajalluinnagaaanik inuttaqarpoq, kommunimi agguaqatigiissillugit isertitani tamanna nunaqarfinni naatsorsuutini sunniuteqarluarpoq. Narsarsuarmi isertitat aamma qaffasittumi inissisimapput, tamanna aamma Kommune Kujalliup nunaqarfiisa isertitarisaanut sunniuteqarluarpoq – kisianni Kangerlussuarmut assingoqqissaanngilaq, Kommune Kujallermini nunaqarfinni najugaqartuni agguaqatigiissitsinermi Narsarsuarmi najugaqartut amerlarujussuannginnerat pissutaalluni.

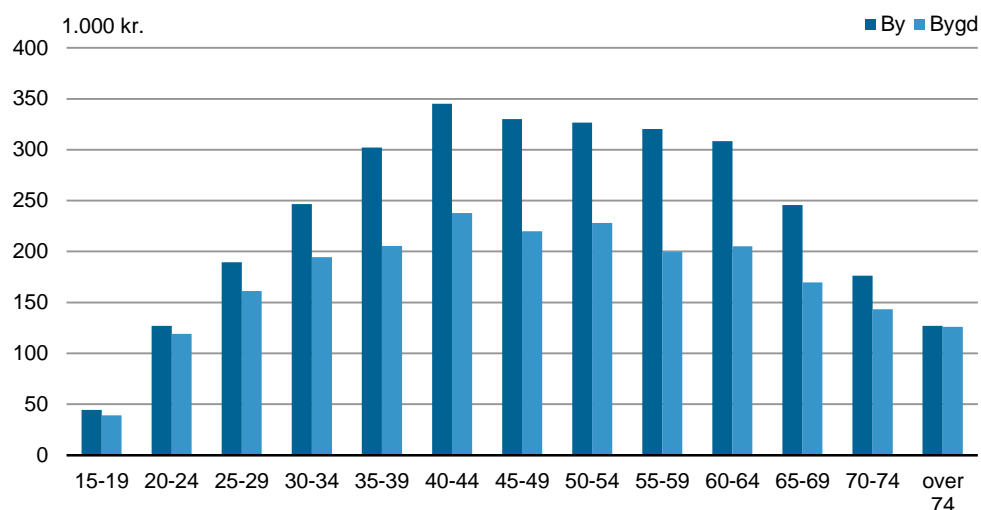
Titartagaq 1.3 2016-imi illoqarfinni nunaqarfinnilu agguaqatigiissillugit ilanngateqanngitsumik isertitat

Najoqutaq: <http://bank.stat.gl/INDP1>

Titartakkap 1.4-ip takutippaa nunaqarfinni illoqarfinnilu ukioqqortussutsit apeqqutaatillugit isertitat, inuit sulisinnaasut illoqarfinni nunaqarfinnilu najugaqartut isertitaat nikingasorujussuusoq takuneqarsinnaavoq. Nunaqarfinni isertitat inuit ukiui apeqqutaatinnagit assigiaarnerunerat nalinginnaasumillu illoqarfinni utoqqarnut meeqqanullu sanilliullugu sulisinnaasut akomanni isertitat qaffasinnerunerat, tassani peqqutaapput.

Titartagaq 1.4 2016-imi ukioqqortussuseq najugaqarfinnu agguarlugit agguaqatigiissillugit ilanngaateqanngitsumik isertitat

Najoqutaq: <http://bank.stat.gl/INDP1>

Illoqarfinni agguaqatigiissillugu isertitat misissorlugit maluginiagassaavoq, illoqarfinni agguaqatigiissillugu isertitat assigiinngisitaarneri. Tabeli 1.4-mi takuneqarsinnaavoq Nuummi isertitat agguaqatigiissillugit 315.000 kr.-iusut illoqarfinni allaniit qaffasinnerpaalluni. Sisimiuni isertitat qaffasissusaat qaffasinnerpaap tulliattut inissisimapput agguaqatigiissillugu 246.000 kr.-iullutik. Nuna tamakkerlugu illoqarfinni agguaqatigiissillugu isertitat 249.000 kr.-iusut illoqarfiit akornanni taamaallaat Nuummi isertitanit qaangerneqarsimavoq.

Tabeli 1.4. Illoqarfinni agguaqatigiissillugit ilanngaateqanngitsumik isertitat

	2014	2015	2016
Nanortalik	155	163	174
Qaqortoq	198	214	221
Narsaq	165	175	173
Paamiut	171	176	176
Nuuk	292	307	315
Maniitsoq	199	213	230
Sisimiut	224	234	246
Kangaatsiaq	149	156	163
Aasiaat	178	183	192
Qasigiannuit	183	187	203
Ilulissat	213	217	239
Qeqertarsuaq	187	196	206
Uummannaq	195	205	217
Upernavik	186	189	197
Qaanaaq	144	147	143
Tasiilaq	166	169	179
Ittoqqortoormiit	164	180	177

Najoqutaq: <http://bank.stat.gl/INDP3>

Mittarfeqarfinni Kangerlussuarmi Narsarsuarmilu isertitat nunaqarfinnut allanut sanilliullugit qaffasinnerunerat malunnarpoq. 2015-imiit 2016-imut maluginiarneqarsinnaavoq tabeli 1.5-mi, nunaqarfiit sinneri arfineq pingasut

qaffasinnerpaamik agguaqatigiissillugit isertitallit tamarmik Qaasuitsup Kommunianniittut, nunaqarfiit taakku tamarmik ersarissumik isertitaat qaffasinnerupput.

Tabeli 1.5. 2016-imi nunaqarfiit agguaqatigiissillugit annerpaamik isertitaqarfiusut (1.000 kr.)

	2014	2015	2016
Kangerlussuaq (Immikkoortortaqarfik Sisimiut)	315	318	316
Narsarsuaq (Immikkoortortaqarfik Narsaq)	279	299	293
Saattut (Immikkoortortaqarfik Uummannaq)	198	206	255
Innaarsuit (Immikkoortortaqarfik Upernavik)	246	210	250
Saqqaq (Immikkoortortaqarfik Ilulissat)	181	191	244
Illorsuit (Immikkoortortaqarfik Uummannaq)	175	185	238
Qeqertaq (Immikkoortortaqarfik Ilulissat)	184	173	230
Nutaarmiut (Immikkoortortaqarfik Upernavik)	152	157	222
Ukkusissat (Immikkoortortaqarfik Uummannaq)	169	185	215
Ilimanaq (Immikkoortortaqarfik Ilulissat)	162	180	215

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/INDP3>

Qaanaap eqqaani nunaqarfimmi Qeqertami agguaqatigiissillugit ilanngaateqanngitsumik isertitat 95.000 kr.-iupput, Qaanaap immikkoortortaqarfiini isertitat tamanut sanilliullugit appasinnerpaajupput. Tabeli 1.6-imi listip takutippaa 2016-imi nunaqarfiit quliusut agguaqatigiissillugit ilanngaateqanngitsumik isertitaat appasinnerpaamiittut, tabelillu ersersippaa ilaatigut Qaanaami nunaqarfiit pingasut isertitatut nalunaarutigineqarsimasut akornanni ajorluinnartumik inissisimasut.

Tabeli 1.6. 2016-imi nunaqarfiit agguaqatigiissillugit minnerpaamik isertitaqarfiusut (1.000 kr.)

	2014	2015	2016
Qeqertat (Immikkoortortaqarfik Qaanaaq)	82	77	95
Saarloq (Immikkoortortaqarfik Qaqortoq)	109	108	104
Aappilattoq (Immikkoortortaqarfik Nanortalik)	106	109	107
Savissivik (Immikkoortortaqarfik Qaanaaq)	104	100	110
Iginniarfik (Immikkoortortaqarfik Kangaatsiaq)	111	102	112
Siorapaluk (Immikkoortortaqarfik Qaanaaq)	109	114	112
Egalugaarsuit (Immikkoortortaqarfik Qaqortoq)	129	127	114
Kuummiut (Immikkoortortaqarfik Tasiilaq)	129	119	115
Tiilerilaaq (Immikkoortortaqarfik Tasiilaq)	111	116	116
Nuussuaq (Immikkoortortaqarfik Upernavik)	115	105	118

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/INDP3>

1.4 Isertitat suaassutsimut immikkoortillugit

2016-imi angutit agguaqatigiissillugit ilanngaateqanngitsumik isertitaat 277.000 kr.-iupput, arnallu isertitaat 198.000 kr.-iulluni. Nuna tamakkerlugu angutit isertitaat agguaqatigiissillugit 40 pct.-inik arnat isertitaanniit annertuneruvoq.

Angutit sulisinnaasut, arnanut sulisinnaasunut sanilliullugit amerlanerunerat naatsorsuutini ilanngunneqanngilaq, angutit amerlanerusut sulisinnaasut ukiui isertitaqqortunerpaaffiup nalaaniupput, utoqqaallu akornanni tassa isertitakinnerpaani arnat amerlanerullutik. Taamaattumik ilumoortumik isertitat nikinganerat kisitsisinit ersersinneqartumit appasinneruvoq.

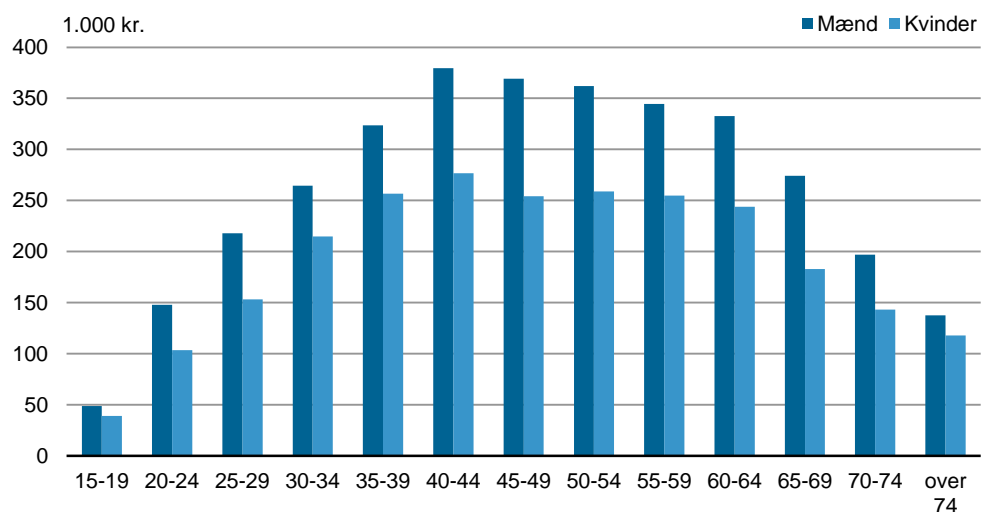
Tabeli 1.7 Suaassutsimut immikkoortillugit agguaqatigiissillugit ilanngateqanngitsumik isertitat (1.000 kr.)

	2014		2015		2016	
	Angutit	Arnat	Angutit	Arnat	Angutit	Arnat
Nuna tamakkerlugu	247	187	262	192	277	198
Kommune Kujalleq	187	164	203	168	211	172
Kommuneqarfik Sermersooq	299	220	319	226	326	234
Qeqqata Kommunian	246	179	264	183	280	193
Qaasuitsup Kommunian	201	158	207	163	234	166

Najoqutaq: <http://bank.stat.gl/INDP1>

Tabeli 1.7-imi takuneqarsinnaavoq kommunini tamani sisamaasuni angutit isertitaat arnat isertitaanniit qaffasinnerusoq. Aammalu titartakkami 1.5-imi takuneqarsinnaavoq angutit isertitaat ukioqqortussuseq naapertorlugu agguataarinnermi tamani qaffasinnerpaajusoq, sulisinnaassusillit akornanni nikinganerujussuat tassani takuneqarsinnaavoq. Inuttut qanoq inissisimaneq sumilu najugaqarneq apeqqutaallutik isertitanut suaassusernullu agguarnerini isertitat nikinganerat titartakkami takuneqarsinnaavoq. Tabel 5.2-mi kapitali 5-imi suaassuseq malillugu isertitat assigiinngitsunik tunuliaqutalersorlugit nalunaarsorneri misissorneqarput, tassannga itinerusumik paasisaqarusuttunut Naatsorsueqqissaartarfiup kisitsisaataasivia bank.stat.gl innersuusutigineqarpoq.

Titartagaq 1.5 2016-imi ukioqqortussutsinut suaassutsinullu immikkoortiterlugit agguaqatigiissillugit ilanngateqanngitsumik isertitat

Najoqutaq: <http://bank.stat.gl/INDP1>

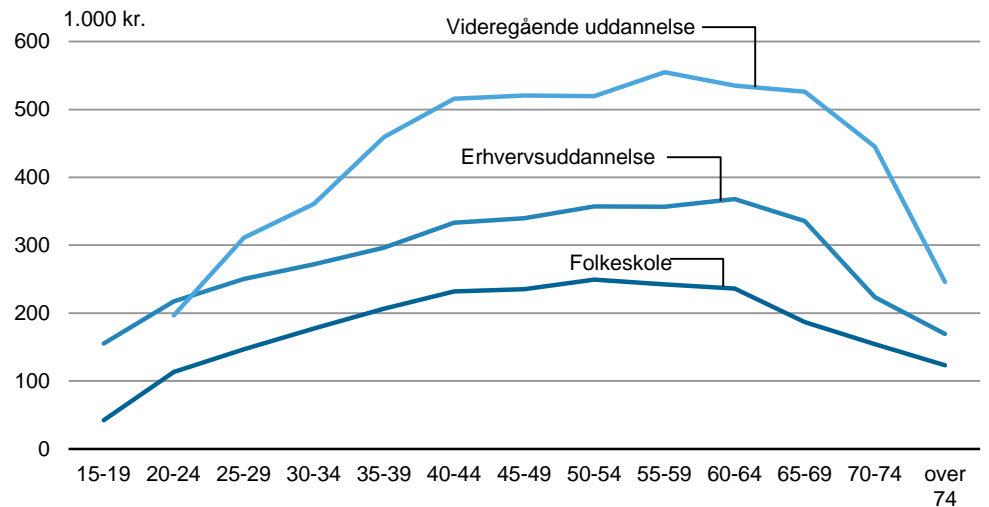
1.5 Isertitat ilinniarnep qaffasissusaanut agguarlugit

Ilinniarnep qaffasissusaa isertitallu ataqatigiinneri malunnaateqarput. Inuit ilinniarluarsimasut isertitaat qaffasinneruvoq inunnut appasinnerusumik ilinniarsimasunut sanilliullugit. Ilinniarluarsimasut suliffillit ilinniarluarsimasuunngitsuniit akissarsiaqinneruneranik tamanna annerusumik peqquteqarpoq. Ilinniarluarsimasut akornanni suliffeqartut amerlaneruneri taamaasillunilu suliffissaaleqisut ikinneruneri isertitat qaffasinnerinerinut pissutaaqataasut ilagaat. Ilinniarluarsimasut akornanni

ikineroqisut sulingikkallarnermi pisortanit ikiorsiissutininik pisarput, appasinnerusumik ilinniarsimasut akornanni sulingikkallarnermi pisortanit ikiorsiissutinit pisartut taakkununga sanilliullugit amerlanerungaatsiarput.

Titartakkami 1.6-imi takuneqarsinnaapput kisitsisit ukioqqortussutsinut eqimattakkuutaanut agguarlugit, ukioqqortussusaat assigiikkaluartut inuit ingerlariaqqiffiusumik ilinniarsimasut agguaqatigiissillugit isertitaat qaffasinnerusut appasinnerusumik ilinniagalinnut sanilliullugit.

Titartagaq 1.6 2016-imi agguaqatigiissillugit inuit isertitaat ukioqqortussutimut aamma qaffasinnerpaamik ilinniakkamut naammassinninnikunut immikkoortillugit

Najoqquataq: <http://bank.stat.gl/INDP8>

Tabeli 1.8-mi takuneqarsinnaavoq illoqarfinni nunaqarfinnilu isertitat assigiinngissusaat, ilinniarnertup qaffasissusaa eqqarsaatigalugu isertitat nikinganerat annikinneruvoq. Illoqarfinni nunaqarfinnilu isertitat assigiinngissusaat ilaatigut nassuiarneqarsinnaavoq nalinginnaasumik illoqarfinni ilinniarsimasut qaffasinnerusumik ilinniarsimasuusarnerat.

Tabeli 1.8 2016-imi agguaqatigiissillugit inuit isertitaat najugaqarfik, suaassuseq qaffasinnerpaamillu ilinniakkamut naammassinnissimasunut immikkoortillugit

	Illoqarfik		Nunaqarfik	
	Angutit	Arnat	Angutit	Arnat
Tamarmik	287	207	209	138
Meeqqat atuarfiat	213	143	195	117
Ilinniarnertuunngorniarkat	301	180	274	181
Inuusutissarsiuutigalugu ilinniarkat	366	254	281	201
Ilinniarnertuunngorniarkatimmi ilassutaasumik ilinniartitsinerit	231	186	185	286
Ingerlaqqiffiusumik ilinniakkat	566	404	376	374

Najoqquataq: <http://bank.stat.gl/INDP8>

2. Inoqutigiit isertitaat

Inoqutigiit atuisutut pingaarnertut isigineqarsinnaapput, inoqutigiit isertitaat tunngavigalugit inuiaqatigiit atuinerat pitsaasumik misissoqqissaarneqarsinnaavoq.

Inoqutigiit assigiinngitsunik amerlassusilinnik inuttallit aamma assigiinngitsunik katitigaasut sanilliunnarlugit inoqutigiit isertitaat naligiissinneqartarput – Kapitali 6-mi immikkoortumi 6.3-mi inoqutigiit isertitaasa naligiissinnerat atuarneqarsinnaapput.

Tabelit marluk ataani allassimasut saniatigut immikkoortumi 5.2-mi inoqutigiit isertitaasa agguarneri sukumiinerusut takuneqarsinnaapput. Kisitsisaataasivimmi bank.stat.gl-imi isertitat kisitsisitigut paasissutissaanni tabelinik nammineq toqqaalluni annertunerusunik aallertoqarsinnaavoq.

Tabeli 2.1 2016-imi agguaqatigiissillugit inoqutigiit isertitaat (1.000 kr.)

	Inoqutigiit isertitaat (ilanngaateqanngitsumik)	Inoqutigiit isertitaat akileraarutaa-sussat	Inoqutigiit isertitaat atoriaannaat
Nuna tamakkerlugu	461	431	319
	Kommunit		
Kommune Kujalleq	359	333	257
Kommuneqarfik Sermersooq	524	489	358
Qeqqata Kommuniarfik	464	436	323
Qaasuitsup Kommuniarfik	413	387	288
	Najugaqarfiit		
Illoqarfiit	473	442	326
Nunaqarfiit	376	351	266
	Inoqutigiinni meeqqat amerlassusaat		
Meeraqanngitsut	409	385	283
Ataatsimik meerallit	549	510	380
Marlunnik meerallit	595	552	409
Minnerpaamik pingasunik meerallit. ...	537	494	382

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/INDH1>

Tabeli 2.2 2015-imi agguaqatigiissillugit inoqutigiit isertitaasa naligiissinnerat

	Inoqutigiit isertitaasa naligiissinnerat (Ilanngaate-qanngitsumik)	Inoqutigiit isertitaasa akileraarutaa-sussat naligiissinnerat (1.000 kr.)	Inoqutigiit isertitaasa atoriaannaat naligiissinnerat	Agguaqatigiis-sillugit naligiissitsinnermi oqimaalutaq
Nuna tamakkerlugu	277	259	192	1,66
	Kommunit			
Kommune Kujalleq	222	206	160	1,62
Kommuneqarfik Sermersooq	320	299	219	1,64
Qeqqata Kommunian	278	262	195	1,67
Qaasuitsup Kommunian	239	224	167	1,73
	Najugaqarfiit			
Illoqarfiit	285	267	198	1,66
Nunaqarfiit	216	202	152	1,74
	Inoqutigiinni meeqqat amerlassusaat			
Meeraqanngitsut	290	272	201	1,41
Ataatsimik meerallit	274	255	190	2,00
Marlunnik meerallit	258	239	178	2,31
Minnerpaamik pingasunik meerallit	190	175	136	2,82

Najoqutaq: <http://bank.stat.gl/INDH1>

Kisitsisitigut paasissutissani inuit isertitaat nunami sumiiffinni inoqutigiit isertitaat assigiinnangajappaat. Kommuneqarfinni Sermersuumi inoqutigiit isertitaat aamma inoqutigiit isertitaasa naligiissinnerisa agguaqatigiissinneri kommuninut allanut sanilliullugu qaffasinnerungaatsiarpoq. Inoqutigiit isertitaat pillugit kisitsisitigut paasissutissat takutippaat – illoqarfinni nunaqarfinnilu inuit isertitaat assigalugu isertitat nikinganerujussuat. Nunaqarfinni inoqutigiit illoqarfinni inoqutigiinnut sanilliullugu amerlanerunerat pissutaalluni naligiissitsinnermi oqimaalutat sunnerneqarnerat isertitat agguaqatigiissillugit naligiissitsinnermi annertuumik assigiinngissuteqarput.

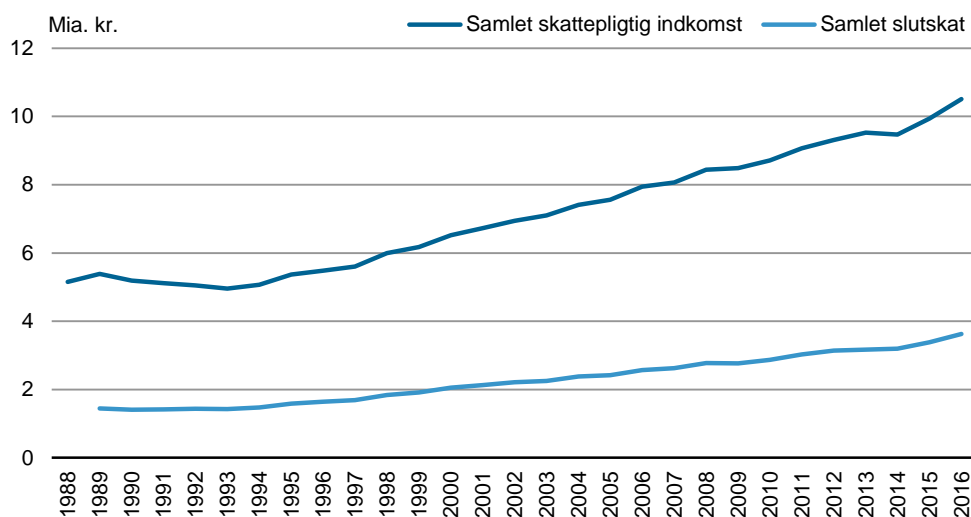
Kommunit akornanni naligiissitsinnermi oqimaalutat aamma assigiinngillat. Kommune Kujalleri inoqutigiit ikinnerunerat pissutaalluni naligiissitsinnermi oqimaalutaq agguaqatigiissillugit appasinnerpaamiippoq. Qaasuitsullu Kommuniani naligiissitsinnermi agguaqatigiissillugu oqimaalutaq qaffasinneruvoq, kommunimi tassani inoqutigiit kommuninut allanut sanilliullugu amerlanerummata.

3. Akileraartarnermut isertitat pillugit kisitsisitigut paasissutissat

Akileraartarnermut isertitanut kisitsisitigut paasissutissat tassaapput isertitanut nalunaarsuutit, taakkuuppullu isertitat pillugit kisitsisitigut paasissutissani piffissami sivisunerpaami pigineqartut, immikkut soqutiginaatilimmik oqaluttuarisaanermik ersersitsisoq. Ukiut ingerlanerini akileraartarnermut inatsisit allanngartarneri aamma nalunaarsuinerni periutsit allanngartarneri eqqarsaatigalugit, akileraartarnermut isertitat pillugit kisitsisitigut paasissutissat mianersortumik paasisariaapput.

Kapitali 5-imi immikkoortoq 5.3-mi 2012-imiit 2016-imut nuna tamakkerlugu kisitsisit ataatsimut naatsorsuutillu kommunini ataasiakkaani nassaassaapput, kisitsisit 1988-imiit 2016-imut pissarsiariniaraanni Kisitsisaataasivik alakkarneqarsinnaavoq uunga bank.stat.gl/INNS1.

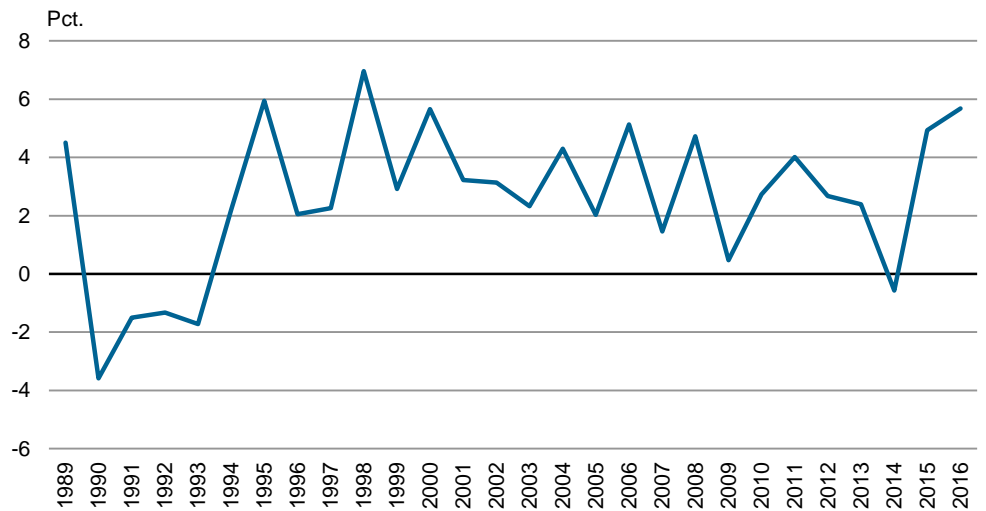
Titartagaq 3.1 1988-imiit 2016-imut isertitat akileraarutaasussat akileraarutissaviillu ineriartornerat

Najoqutaq: <http://bank.stat.gl/INNS1>

2016-imi isertitat akileraarutaasussat ataatsimut 10,5 mia. kr.-niupput, akileraarutissaviillu 3,6 mia. kr.-iullutik. 1990-ikkut qiteqqusimalerneranili taakku qaffakkiartorsimapput.

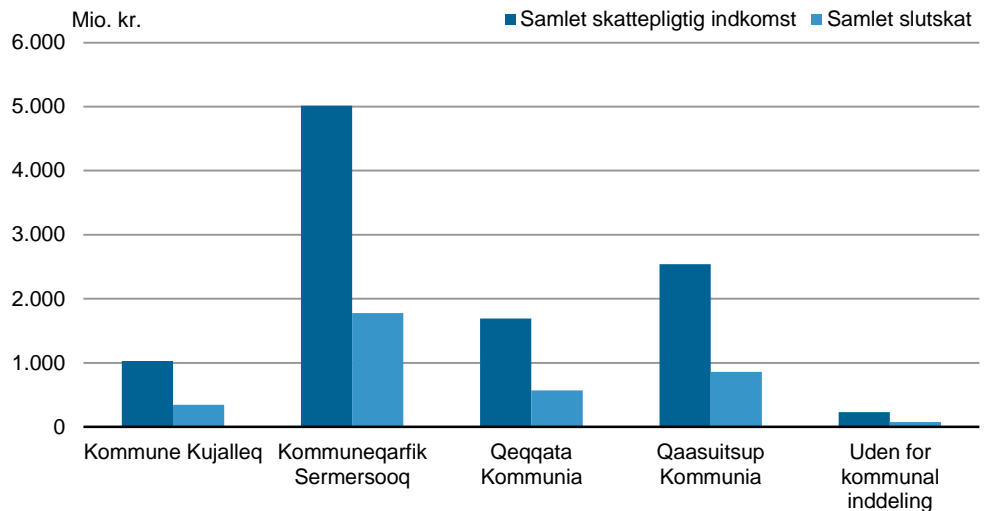
Titartagaq 3.2 1989-imiit 2016-imut isertitat akileraarutaasussat ukiumiit ukiumut ineriartornerat

Najoqquataq: <http://bank.stat.gl/INDS1>

2016-imi isertitat ataatsimut akileraaruteqaataasussat ukiup siulianut sanilliullugu 565 mio. kr.-inik qaffariarsimapput, tamannalu qaffariaat 5,7 pct.-iuvoq. Titartakkami 3.2-mi takuneqarsinnaavoq qaffariaat oqaluttuarisaanermi immikkuullarissiq – allaat ukiut marluk tulleriitinnarlugit qaffariaateqartoqarsimasoq, 2014-imi appariarsimanera eqqaasanngikkaanni.

Titartagaq 3.3 2016-imi isertitat ataatsimut akileraaruteqaataasussat ataatsimullu akileraarutissaviit kommuninut akileraarfissamut immikkoortillugit

Najoqquataq: <http://bank.stat.gl/INDS1>

Titartakkap 3.3-ip ersersippaa Kommuneqarfimmi Sermersuumi isertitat ataatsimut akileraaruteqaataasussat ataatsimullu akileraarutissaviit malunnartumik kommuninut allanut sanilliullugu annertunerusut. 2016-imi nuna tamakkerlugu isertitat akileraaruteqaataasussat 47,8 pct.-iat, nuna tamakkerlugu isertitanit akileraarutit 49,0 pct.-iat Kommuneqarfik Sermersuummeersuuvoq.

4. Isertitat agguataarnerat

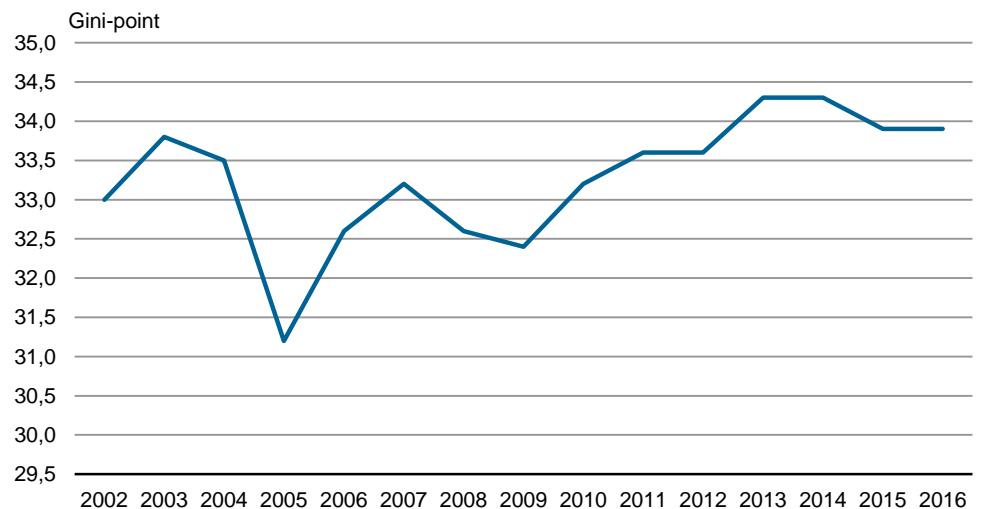
Kapitalimi uani saqqummiunneqarput isertitat 2002-miit 2016-imut agguataarneri. 2016-imi kisitsisit nunani avannarlerneersut kisitsisinut nutaajunerpaanut sanilliunneqarput. Sanilliussinerit mianersortumik atorneqassapput, tassunga tunngatillugu sanilliussinerimut nassuiaatit Kapitali 6-imi Immikkoortoq 6.4-mi sukumiinerusumik allaaserineqartut atuarneqarsinnaapput. Naggasiutitut saqqummiunneqarpoq immikkut naatsorsuutit, tassani inoqutigiit meerartallit isertitaasa agguataarneri erseqqissarneqarput.

Inoqutigiit isertitaat assigiinningsunik pingasunik suliaralugit assigiinningsunik siunertaqartillugit saqqummiunneqarput. Isertitanut agguataarinerimut tamanut Gini-kefficienti siunertaavoq, piitsuussusermullu (at-risk-of-poverty rate) isertitat annikinnerpaat ersersinneqarlutik siunertarineqartut atorneqarput, ratio-80/20-milu isertitat annertunerpaat annikinnerpaallu ersersinneqarmissaat siunertaalluni allaaserineqarlutik.

4.1 2002-miit 2016-imut

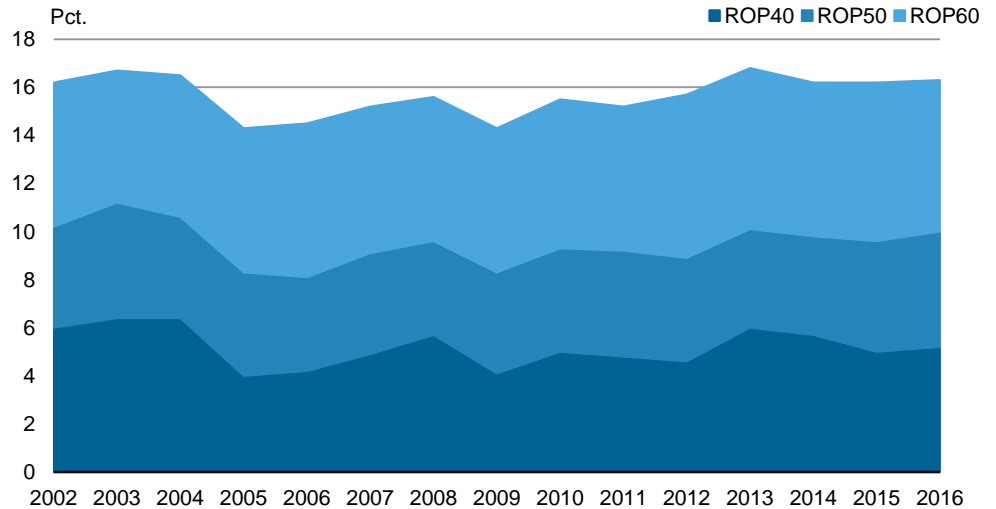
Isertitat agguataarnerini immikkut isigineqartut siunertat assigiinningsut pingasut piffissap ingerlanerani takutinneqarpoq. 2004-miit 2015-imut immikkut maluginiagassaavoq assigiinningsutsimi piitsuussusermilu appariaateqarujussuartoq 2005-imi appariaat akileraartarnerimut inatsisip allanngornerata sunniuteqarnera pissutaasimassaaq. Akileraartussap akissarsiaanut ilanngaattissaa 40.000 kr.-imiit 48.000 kr.-imut qaffanneqarpoq, nalinginnaasumillu akissarsianut ilanngaat 8.000 kr.-imiit 10.000 kr.-inut qaffanneqarluni, akileraartarnermullu pct.-i 2 procentpointimik qaffappoq. Allannguutit taakkua pissutaallutik isertitakinnerusartut akileraarnikinnerusalertut isertitaqarnerusartullu akileraarnerusalertut, tamakkiisumillu isigalugu akileraarutit nikippallaanngillat.

Titartagaq 4.1 Gini-koefficienti 2002-miit 2016-imut

Malugiuk: Gini-koefficienti 0-imiippat isertitat naligiiffaarissapput, 100-imiippat isertitat assigiinningsulluinnagqissaasapput
Najoqutaq: <http://bank.stat.gl/INNF1>

Titartagaq 4.2 2002-miit 2016-imut piitsuussuseq

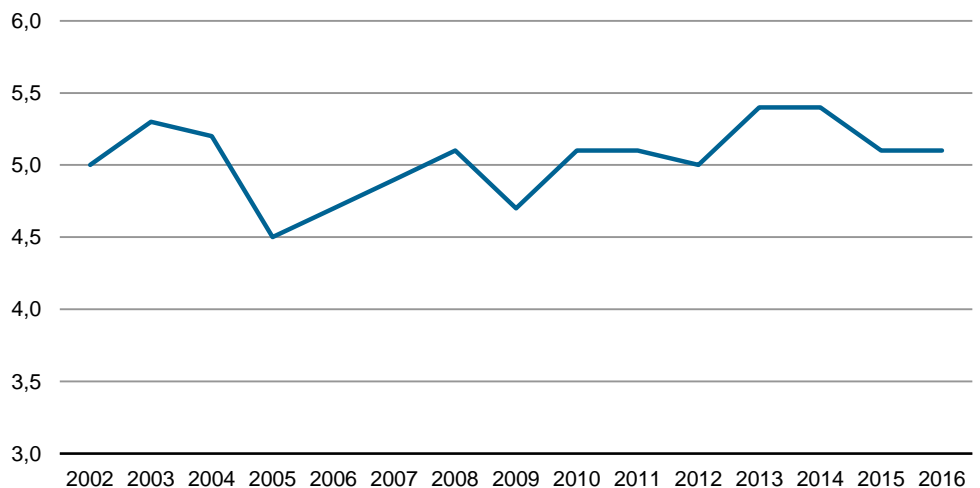

Malugiuk: ROP40, ROP50 aamma ROP60 ersersippaat inoqutigiinni isertitat medianiata 40 pct. 50 pct. Aamma 60 pct.

Ataallugu isertitalit meerartaasa qanoq amerlatigineri.

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/INDF1>

Titartagaq 4.3 2002-miit 2016-imut isertitat annertuut annikitsullu ataqatigiinneri

Malugiuk: Titartakkami takutinneqarpoq ratio-80/20 isertitalit akornanni annertunerpaamik isertitalit 20 pct.-ii aamma

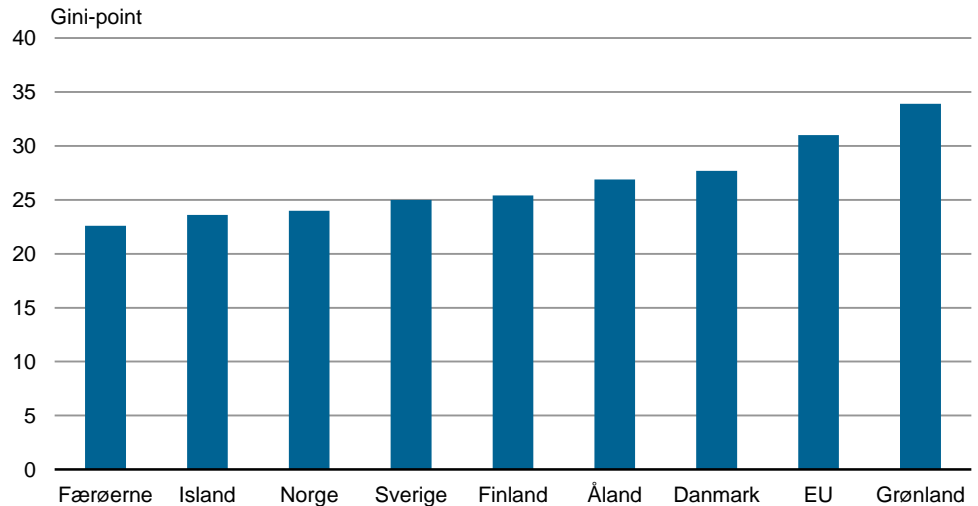
annikinnerpaamik isertitalit 20 pct.-it qanoq inissisimanerat.

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/INDF1>

4.2 Nunat tamalaat akornanni sanilliussinerit

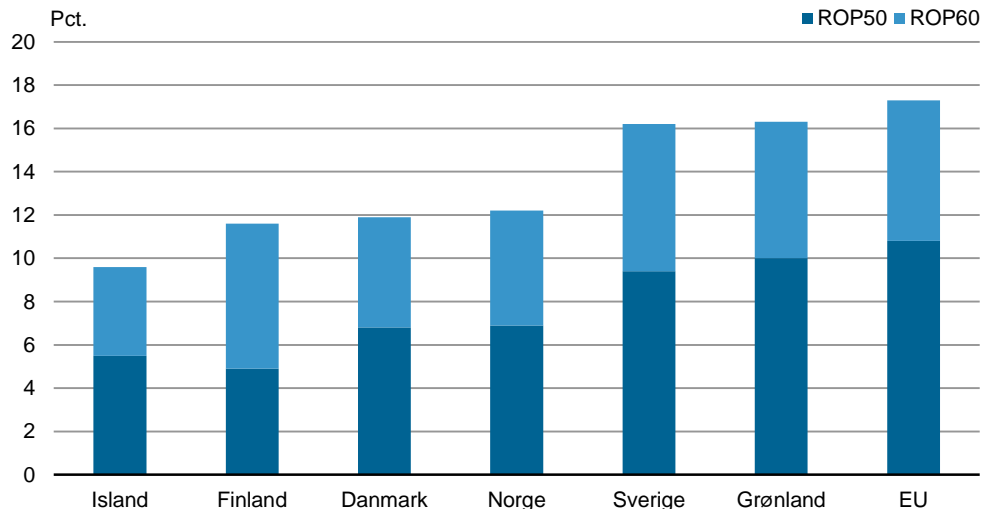
Titartakkami 4.4-mi aamma 4.5-imi takuneqarsinnaapput nunat avannarlernut sanilliullugu Kalaallit Nunaanni isertitakkaat aamma isertitakitsut nikinganerunerujussuat aamma piitsuussuseq nunanut avannarlernut sanilliullugu Kalaallit Nunaanni annertunerusoq. 2015-imiit 2016-imut piitsuussuseq qaffassissoq aamma Sverigemi nalaanneqarpoq, isertitat medianimit 60 pct.-imik appasinneruppata isertitarineqartut piitsut isertitaattut nalilernerqarpata Kalaallit Nunaat aamma Sverige assigiimmik inissisimassapput. Titartakkat takutippaat EU-mi agguaqatigiissitaani sanilliussineri Kalaallit Nunaanni isertitat assigiinngissuseqarnerusumik agguarneqarsimasut. 50 pct.-it imaluunniit 60 pct.-it atornerqarpata Kalaallilli Nunaanni piitsuussuseq EU-p agguaqatigiissitaa ataallugu inissisimavoq.

Titartagaq 4.4 Gini-koefficientit nunani avannarlerni aamma EU-mi

Malugiuk: Gini-koefficienti 0-imiippat isertitat naligiiffaarissapput, 100-imiippat isertitat assigiinngilluinnaqqissaasapput. Najoqutaq: Nordisk Ministerråd. Nordisk Statistikbank-imi kisitsisit kingulliit pissarsiarineqarsinnaasut.

Titartagaq 4.5 Nunani avannarlerni EU-milu piitsuussuseq

Malugiuk: ROP50 aamma ROP60 ersersippaat inoqutigiinni isertitat medianiata 50 pct. aamma 60 pct. ataallugu isertitallit inuit akornanni amerlassusaat pct.-inngorlugu.

Najoqutaq: Nordisk Ministerråd. Nordisk Statistikbank-imi kisitsisit kingulliit pissarsiarineqarsinnaasut.

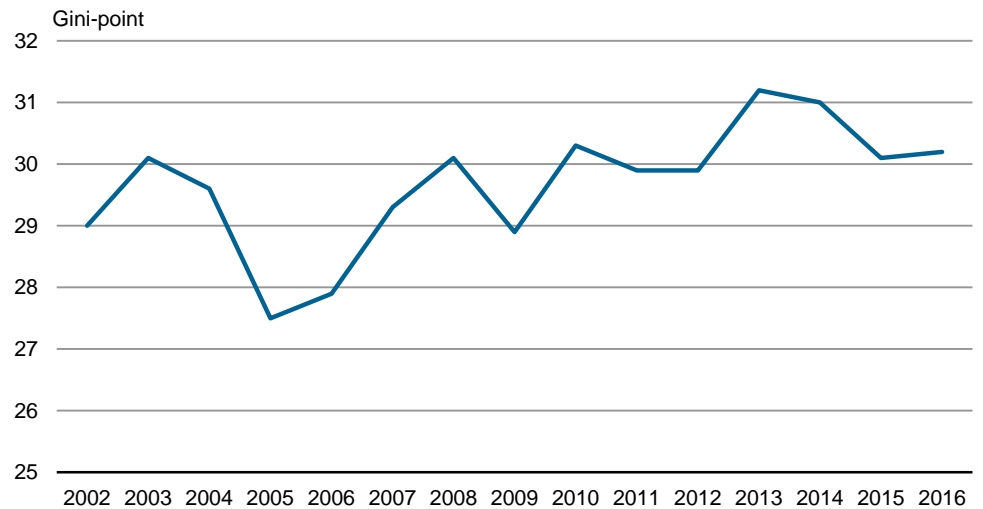
4.3 Inoqutigiit meerartallit akornanni isertitat agguataarnerat

Immikkoortumi uani saqqummiunneqarpoq immikkut naatsorsuutit, inoqutigiit isertitaat atoriaannaat pingasunut naatsorsorneqarlutik, inoqutigiit minnerpaamik ataatsimik meerartallit naatsorsorneqarput.

Immikkoortumi 4.1-imi naatsorsuutit tunuliaqutai tunngavigalugit aamma tassani periaatsit atorneqartut assinginik suliarineqarput, nunami tamarmi isertitanut naatsorsuutit suliarineqarneri tunngavigalugit suliarineqarlutik. Misissueqqissaarnermut meeqqat tamarmik ilaapput, meeraq ukiup naanerani inoqutigiinni najugaqartoq naatsorsuutinut ilanngunneqartarpoq.

Inoqutigiit isertitaannik naligiissitsinermi meeqqat tunngavigineqarput, meeqqat inoqutigiit najugaqarfii tamarmik immikkut inoqutigiit isertitaasa nalunaarsornerannut ilanngunneqartarput.

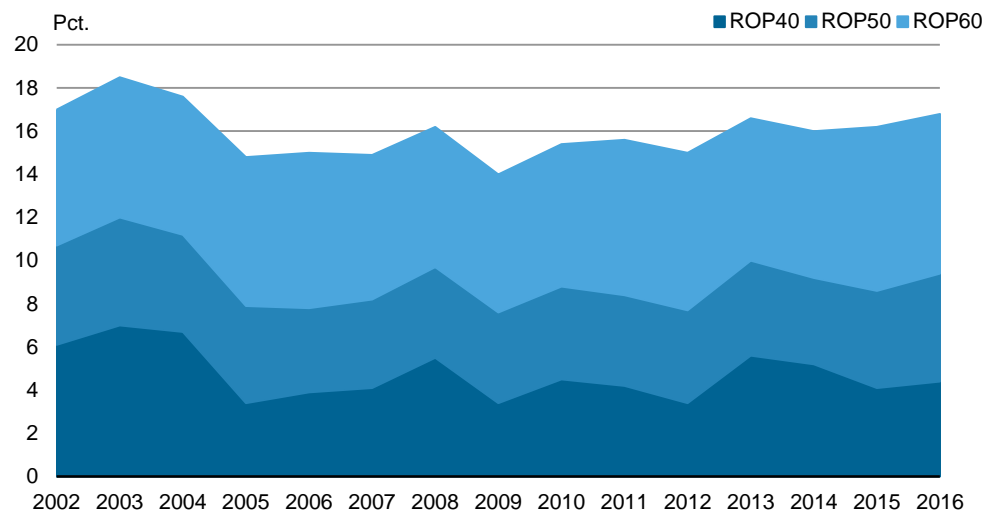
Titartagaq 4.6 2002-miit 2016-imut inoqutigiit meerartallit Gini-koefficientiisa naatsorsornerat

Malugiuk: Gini-koefficienti 0-imiippat isertitat naligiiffaarissapput, 100-imiippat isertitat assigiinngilluinnaqqissaasapput. Najoqquataq: Inoqutigiit isertitaasa nalunaarsuiffianni immikkut nalunaarsukkat.

Titartakkami 4.6-imi 4.1-imilu takuneqarsinnaavoq sanilliusinermi Gini-koefficientip ineriartornera, inoqutigiit meerartallit Gini-koefficientiat nuna tamakkerlugu Gini-koefficienti malillugu ingerlavoq. Gini-koefficientimik naatsorsuinermi inoqutigiit meerartallit appasinnerullutik inissisimapput, inoqutigiit meerartallit akornanni isertitat nuna tamakkerlugu isertitaniit assigiinnerusumik agguarneqarput.

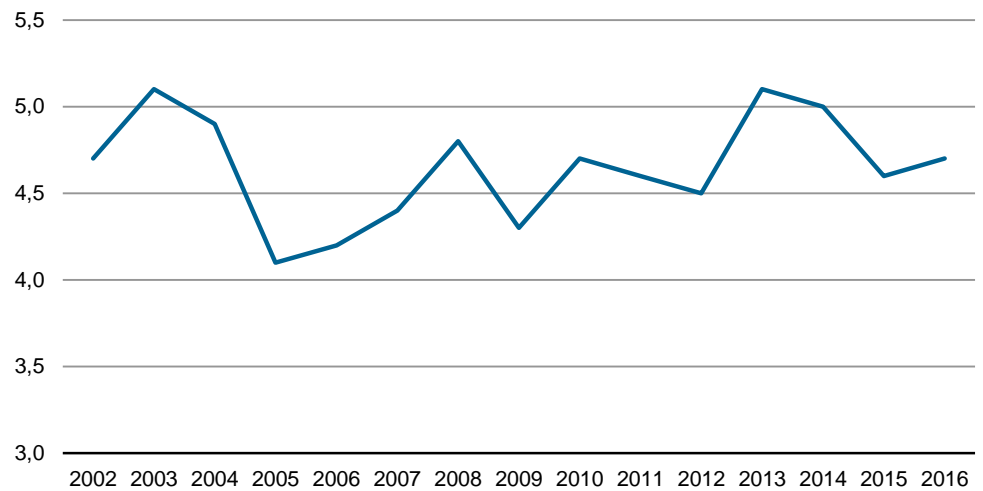
Titartagaq 4.7 2002-miit 2016-imut meeqqat akornanni piitsuussuseq

Malugiuk: ROP40, ROP50 aamma ROP60 ersersippaat inoqutigiinni isertitat medianiata 40 pct. 50 pct. Aamma 60 pct. Ataallugu isertitallit meerartaasa qanoq amerlatigineri. Najoqquataq: Inoqutigiit isertitaasa nalunaarsuiffianni immikkut nalunaarsukkat.

Meeqqat akornanni piitsuussuseq nunami piitsuussutsip inissisimaneranik malittarinnippoq, 2002-miit 2016-imut piitsuussuseq assigiinngitsunut marlunnut immikkoortinneqarsinnaavoq. 2016-imi ROP ima inissisimavoq inuiaqatigiit tamaasa eqqarsaatigalugit ROP40 5,2 pct., ROP50 10,0 pct. aamma ROP60 16,3 pct., meeqqat kisiisa isigissagaani ROP40 4,4 pct., ROP50 9,4 pct. aamma ROP60 16,8 pct.

Titartagaq 4.8 2002-miit 2016-imut inoqutigiit meerartallit qaffasissumik aamma appasissumik isertitallit ataqtigiissinnerat

Malugiuk: Titartakkami takutinneqarpoq ratio-80/20 isertitallit akornanni annertunerpaamik isertitallit 20 pct.-ii aamma annikinnerpaamik isertitallit 20 pct.-it qanoq inissisimanerat.
Najoqqutaq: Inoqutigiit isertitaasa nalunaarsuiffianni immikkut nalunaarsukkat.

Siunertat siullermik eqqartorneqartut marluk assigalugit inoqutigiit meerartallit ratio 80/20 atorlugu naatsorsuinermi 2002-miit 2015-imut nuna tamakkerlugu naatsorsornerisa ineriartornerat assigiinnarpaat. Inoqutigiit meerartallit piffissaq tamakkerlugu nuna tamakkerlugu naatsorsornerat ataatilaarlugu inissisimapput, inoqutigiit meerartallit akornanni isertitat agguarneri Gini-koefficienti aamma ratio-80/20 tunngavilugit naatsorsuinermi isertitat agguarneri ataatsimut isigalugu sanilliussinermi assigiaarnerupput.

1) Naatsorsuutini meeqqat tassaapput ukiumi naalersumi 18-it inorlugit ukiullit.

Tabeli 5.1 2016-imi agguaqatigiissillugit inuit isertitaat (1.000 kr.)

	Ilanngaateqan- ngitsumik isertitat	Isertitat akileraarutaa- sussat	Akileraareerluni isertitat
Nuna tamakkerlugu	240	224	163
	Kommunit		
Kommune Kujalleq	192	178	134
Kommuneqarfik Sermersooq	282	264	190
Qeqqata Kommunia	240	225	164
Qaasuitsup Kommunia	202	188	138
Kommunit aggornerisa avataani	610	591	413
	Najugaqarfik		
Illoqarfiit	249	233	169
Nunaqarfiit	178	165	124
	Inunngorfik		
Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut	249	233	169
Kalaallit Nunaata avataani inunngorsimasut	178	165	124
	Suaassuseq		
Angutit	277	261	185
Arnat	198	183	139
	Immikkoortortaqarfiit		
Nanortalik	160	148	115
Qaqortoq	216	200	147
Narsaq	182	169	127
Paamiut	177	165	126
Nuuk	312	293	208
Maniitsoq	220	207	153
Sisimiut	250	235	170
Kangaatsiaq	153	141	109
Aasiaat	193	179	133
Qasigiannugit	202	189	139
Ilulissat	238	223	160
Qeqertarsuaq	206	192	141
Uummannaq	214	202	145
Upernavik	173	161	120
Qaanaaq	137	125	100
Tasiilaq	162	149	117
Ittoqqortoormiit	180	168	129
	Ukioqqortussuseq		
15-19-nik ukiullit	44	32	39
20-24-nik ukiullit	126	114	95
25-29-nik ukiullit	186	173	131
30-34-nik ukiullit	240	226	164
35-39-nik ukiullit	292	273	195
40-44-nik ukiullit	333	313	220
45-49-nik ukiullit	316	298	209
50-54-nik ukiullit	315	296	208
55-59-nik ukiullit	305	287	203
60-64-nik ukiullit	294	278	195
65-69-nik ukiullit	236	222	162
70-74-nik ukiullit	173	160	124
74-it sinnerlugit ukiullit	127	116	96

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/INNP1> aamma <http://bank.stat.gl/INNP2>

Tabeli 5.2 Aggvaqatigiissillugit ilanngaateqanngitsumik isertitat suaassutsimut immikkoortillugit (1.000 kr.)

	2014		2015		2016	
	Angutit	Arnat	Angutit	Arnat	Angutit	Arnat
Nuna tamakkerlugu.....	247	187	262	192	277	198
	Kommunit					
Kommune Kujalleq	187	164	203	168	211	172
Kommuneqarfik Sermersooq	299	220	319	226	326	234
Qeqqata Kommunia	246	179	264	183	280	193
Qaasuitsup Kommunia	201	158	207	163	234	166
Kommunit aggornerisa avataani ...	583	359	701	304	676	374
	Najugaqarfik					
Illoqarfiit	256	195	272	201	287	207
Nunaqarfiit	182	128	189	134	209	138
	Inunngorfik					
Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut	207	175	221	180	237	187
Kalaallit Nunaata avataani inunngorsimasut	494	344	537	360	548	364
	Immikkoortortaqarfiit					
Nanortalik	148	141	159	142	170	147
Qaqortoq	211	176	233	183	242	187
Narsaq	186	162	196	166	196	166
Paamiut	184	154	190	159	196	154
Nuuk	334	242	357	248	364	256
Maniitsoq	208	166	231	172	253	180
Sisimiut	267	185	282	188	295	199
Kangaatsiaq	145	133	147	134	167	136
Aasiaat	197	153	204	157	222	160
Qasigiannugit	196	166	202	170	231	171
Ilulissat	239	179	243	183	282	189
Qeqertarsuaq	202	169	215	176	230	180
Uummannaq	198	169	217	174	247	177
Upernavik	186	125	183	130	209	131
Qaanaaq	142	131	139	138	137	136
Tasiilaq	169	135	171	137	179	145
Ittoqqortoormiit	188	145	206	156	202	158
	Ukioqqortussuseq					
15-19-nik ukiullit	38	35	41	37	49	39
20-24-nik ukiullit	125	96	134	99	148	103
25-29-nik ukiullit	188	148	203	149	218	153
30-34-nik ukiullit	237	210	252	213	264	215
35-39-nik ukiullit	307	252	313	256	324	257
40-44-nik ukiullit	334	249	365	257	380	277
45-49-nik ukiullit	315	240	342	246	369	254
50-54-nik ukiullit	325	254	342	253	362	259
55-59-nik ukiullit	308	241	328	255	345	255
60-64-nik ukiullit	301	222	320	233	333	244
65-69-nik ukiullit	258	171	257	172	274	183
70-74-nik ukiullit	183	127	184	133	197	143
74-it sinnerlugit ukiullit	128	110	131	113	138	118

Najoqutaq: <http://bank.stat.gl/INNP1> aamma <http://bank.stat.gl/INNP2>

Tabeli 5.3 Agguaqatigiissillugit ilanngaateqanngitsumik isertitat sumiiffinnut immikkoortillugit (1.000 kr.)

	2012	2013	2014	2015	2016
Nanortalik	158	156	155	163	174
Aappilattoq	89	100	106	109	107
Narsaq Kujalleq	109	115	128	134	142
Tasiusaq	126	134	118	150	145
Ammassivik	106	118	120	124	129
Alluitsup Paa	125	120	131	130	131
Qaqortoq	193	201	198	214	221
Saarloq	94	100	109	108	104
Eqalugaarsuit	118	132	129	127	114
Qassimiut	136	152	146	159	154
Narsaq	163	168	165	175	173
Igaliku	111	107	140	146	149
Qassiarsuk	158	162	176	177	164
Narsarsuaq	298	291	279	299	293
Paamiut	171	170	171	176	176
Arsuk	196	187	174	178	193
Nuuk	289	294	292	307	315
Qeqertarsuatsiaat	183	196	179	191	171
Kapisillit	122	121	142	146	145
Maniitsoq	194	191	199	213	230
Atammik	134	131	129	138	149
Napasoaq	160	142	154	163	142
Kangaamiut	164	157	165	193	207
Sisimiut	215	219	224	234	246
Itilleq	131	135	130	141	163
Sarfannuguit	141	133	160	180	213
Kangerlussuaq	292	302	315	318	316
Kangaatsiaq	135	154	149	156	163
Attu	110	120	133	132	154
Iginniarfik	110	110	111	102	112
Niaqornaarsuk	104	115	127	125	140
Ikerasaarsuk	143	157	164	156	163
Aasiaat	176	174	178	183	192
Akunnaaq	131	144	156	173	210
Kitsissuarsuit	140	138	139	161	202
Qasigiannuguit	172	184	183	187	203
Ikamiut	167	148	148	177	193
Ilulissat	207	207	213	217	239
Oqaatsut	162	162	120	180	161
Qeqertaq	171	176	184	173	230
Saqqaaq	187	197	181	191	244
Ilimanaq	139	145	162	180	215
Qeqertarsuaq	188	191	187	196	206
Kangerluk	151	146	169	193	188
Uummannaq	191	197	195	205	217
Niaqornat	141	114	107	131	143
Qaarsut	173	169	157	202	192
Ikerasak	129	145	157	170	183
Saattut	159	180	198	206	255
Ukkusissat	136	152	169	185	215

Illorsuit	177	164	175	185	238
Nuugaatsiaq	154	163	164	197	193
Upernavik	182	183	186	189	197
Upernavik Kujalleq	102	110	108	124	121
Kangersuatsiaq	102	102	109	116	120
Aappilattoq	146	137	155	152	204
Tasiusaq	150	146	170	174	190
Nuussuaq	96	108	115	105	118
Kullorsuaq	105	109	107	113	127
Naajaat	120	116	146	128	158
Innaarsuit	207	168	246	210	250
Nutaarmiut	111	138	152	157	222
Qaanaaq	131	133	144	147	143
Savissivik	92	102	104	100	110
Siorapaluk	100	101	109	114	112
Qeqertat	77	83	82	77	95
Tasiilaq	164	176	166	169	179
Sermiligaaq	100	100	104	111	120
Isertoq	122	131	120	123	128
Kulusuk	137	143	134	142	144
Tiilerilaaq	114	117	111	116	116
Kuummiut	106	126	129	119	115
Ittoqqortoormiit	159	152	164	180	177

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/INDP3>

Tabeli 5.4 2016-imi annerpaamik ilanngateqanngitsumik isertitat decilinu immikkoortillugit (1.000 kr.)

	1	2	3	4	5 (mediani)	6	7	8	9
Nuna tamakkerlugu	34	72	107	134	171	222	284	364	488
Kommunit									
Kommune Kujalleq	31	65	98	115	135	176	223	289	407
Kommuneqarfik Sermersooq	33	74	110	146	206	273	347	424	565
Qeqqata Kommunian	39	82	110	138	182	225	277	348	469
Qaasuitsup Kommunian	34	68	101	121	147	191	238	305	405
Najugaqarfik									
Illoqarfiit	36	75	109	134	181	232	296	375	499
Nunaqarfiit	27	58	87	109	134	159	206	266	376
Inunngorfiit									
Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut	33	68	101	126	156	203	256	328	428
Kalaallit Nunaata avataani inunngorsimasut	65	160	273	357	417	483	557	673	913
Suiaassuseq									
Angutit	35	79	110	140	191	253	327	413	569
Arnat	34	66	100	124	151	198	244	312	405
Immikkoortortaqarfiit									
Nanortalik	31	64	90	109	128	143	180	231	328
Qaqortoq	33	66	101	122	152	202	254	329	448
Narsaq	29	65	98	114	134	171	214	274	380
Paamiut	33	64	95	110	134	152	201	262	353
Nuuk	39	86	127	178	246	314	378	461	609
Maniitsoq	37	81	109	134	160	206	248	316	416
Sisimiut	40	84	113	144	192	238	296	364	489
Kangaatsiaq	25	52	73	99	114	141	183	226	322
Aasiaat	36	62	95	110	137	183	229	296	397
Qasigiannugit	53	95	110	134	159	200	239	294	376
Ilulissat	44	85	110	135	180	229	288	357	464
Qeqertarsuaq	44	87	109	130	143	187	229	287	386
Uummannaq	44	82	110	134	166	209	249	311	412
Upernavik	20	49	80	106	134	165	211	266	367
Qaanaaq	25	44	63	87	106	129	161	203	281
Tasiilaq	20	41	65	97	116	145	190	245	357
Ittoqqortoormiit	36	63	95	110	134	161	200	267	393
Ukioqqortussuseq									
15-19-nik ukiullit	1	6	12	22	30	42	54	67	100
20-24-nik ukiullit	32	52	65	82	101	120	146	178	236
25-29-nik ukiullit	45	67	94	117	146	181	224	285	371
30-34-nik ukiullit	56	93	127	169	211	253	305	364	444
35-39-nik ukiullit	59	107	153	205	256	306	360	421	544
40-44-nik ukiullit	74	121	179	226	275	325	385	470	628
45-49-nik ukiullit	62	110	155	204	248	300	364	441	597
50-54-nik ukiullit	64	109	155	204	248	304	366	442	592
55-59-nik ukiullit	54	109	138	195	242	300	361	435	584
60-64-nik ukiullit	61	105	113	175	223	270	346	425	568
65-69-nik ukiullit	91	105	125	134	141	161	219	306	469
70-74-nik ukiullit	81	101	103	134	134	134	141	180	264
74-t sinnerlugit ukiullit	28	101	101	125	134	134	134	135	189

Malugiuk: Ilisarineqannginnissaat eqqarsaatigalugu isertitat annertunerpaat 10.deciilimiittut ilanngunneqanngillat
 Najooqutaq: <http://bank.stat.gl/INNP4> aamma <http://bank.stat.gl/INNP5>

Tabeli 5.5 2016-imi inuit isertitaat isertitat annertussusiinut agguarlugit (Inuit amerlassusaa)

	Ilanngaateqanngitsumik isertitat		Isertitat akileraarutaasussat		Akileraareerluni isertitat	
	Inuit amerlassusaa	Katillugit amerlassusaa	Inuit amerlassusaa	Katillugit amerlassusaa	Inuit amerlassusaa	Katillugit amerlassusaa
Annerpaamik 50.000 kr.	5.696	5.696	7.383	7.383	5.707	5.707
50.001 - 100.000 kr.	5.628	11.324	6.772	14.155	10.153	15.860
100.001 - 150.000 kr.	7.832	19.156	6.014	20.169	8.708	24.568
150.001 - 200.000 kr.	4.098	23.254	4.164	24.333	5.563	30.131
200.001 - 250.000 kr.	3.866	27.120	3.817	28.150	4.243	34.374
250.001 - 300.000 kr.	3.001	30.121	2.896	31.046	2.704	37.078
300.001 - 350.000 kr.	2.595	32.716	2.545	33.591	1.606	38.684
350.001 - 400.000 kr.	2.252	34.968	2.182	35.773	884	39.568
400.001 - 500.000 kr.	2.873	37.841	2.511	38.284	985	40.553
500.001 - 600.000 kr.	1.447	39.288	1.258	39.542	490	41.043
600.001 - 700.000 kr.	783	40.071	713	40.255	277	41.320
700.001 - 800.000 kr.	470	40.541	404	40.659	117	41.437
800.001 - 900.000 kr.	314	40.855	294	40.953	104	41.541
900.001 - 1.000.000 kr.	243	41.098	223	41.176	57	41.598
1.000.000 kr. sinnerlugit	651	41.749	573	41.749	151	41.749

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/INNP6>

Tabeli 5.6 2016-imi inuit isertitaat isertitat annertussusiinut agguarlugit (Procentinngorlugu)

	Ilanngaateqanngitsumik isertitat		Isertitat akileraarutaasussat		Akileraareerluni isertitat	
	Pct.-inngorlugu annertussusaa	Katinnerisa pct.-inngortinnerat	Pct.-inngorlugu annertussusaa	Katinnerisa pct.-inngortinnerat	Pct.-inngorlugu annertussusaa	Katinnerisa pct.-inngortinnerat
Annerpaamik 50.000 kr.	13,6	13,6	17,7	17,7	13,7	13,7
50.001 - 100.000 kr.	13,5	27,1	16,2	33,9	24,3	38,0
100.001 - 150.000 kr.	18,8	45,9	14,4	48,3	20,9	58,8
150.001 - 200.000 kr.	9,8	55,7	10,0	58,3	13,3	72,2
200.001 - 250.000 kr.	9,3	65,0	9,1	67,4	10,2	82,3
250.001 - 300.000 kr.	7,2	72,1	6,9	74,4	6,5	88,8
300.001 - 350.000 kr.	6,2	78,4	6,1	80,5	3,8	92,7
350.001 - 400.000 kr.	5,4	83,8	5,2	85,7	2,1	94,8
400.001 - 500.000 kr.	6,9	90,6	6,0	91,7	2,4	97,1
500.001 - 600.000 kr.	3,5	94,1	3,0	94,7	1,2	98,3
600.001 - 700.000 kr.	1,9	96,0	1,7	96,4	0,7	99,0
700.001 - 800.000 kr.	1,1	97,1	1,0	97,4	0,3	99,3
800.001 - 900.000 kr.	0,8	97,9	0,7	98,1	0,2	99,5
900.001 - 1.000.000 kr.	0,6	98,4	0,5	98,6	0,1	99,6
1.000.000 kr. Sinnerlugit	1,6	100,0	1,4	100,0	0,4	100,0

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/INNP7>

Tabeli 5.7 Aggvaqatigiissillugit inuit isertitaat ilinniakkamik qaffasinnerpaamik naammassinnissimasunut suaassutsimullu immikkoortillugit (1.000 kr.)

	2012	2013	2014	2015	2016
Meeqqat atuarfiat					
Tamakkerlugit .	155	159	159	168	178
Angutit	179	181	181	196	210
Arnat	128	132	132	135	139
Ilinniarnertuunngorniarfik					
Tamakkerlugit .	235	225	217	221	231
Angutit	306	285	276	279	300
Arnat	178	177	173	178	180
Inuussutissarsiutitut ilinniarfiit					
Tamakkerlugit .	291	294	293	302	312
Angutit	332	334	333	346	361
Arnat	238	243	242	246	251
Ilinniarnertuunngorniarfimmi ilassutaasumik ilinniarneq					
Tamakkerlugit .	178	188	186	201	208
Angutit	198	209	199	217	229
Arnat	164	172	175	187	189
Ingerlaqqiffiusumik ilinniarnit					
Tamakkerlugit .	454	464	464	468	472
Angutit	535	548	555	564	562
Arnat	388	397	395	397	403

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/INNP8>

Inoqutigiit isertitaasa nalunaarsorsimaffianiit
Tabeli 5.8 2016-imi agguaqatigiissillugit inoqutigiit isertitaat

	Inoqutigiit isertitaat (llanngaateqan- ngitsumik)	Inoqutigiit isertitaat akileraarutaasussat	Inoqutigiit isertitaat atoriaannaat
Nuna tamakkerlugu	461	431	319
	Kommunit		
Kommune Kujalleq	359	333	257
Kommuneqarfik Sermersooq	524	489	358
Qeqqata Kommunua	464	436	323
Qaasuitsup Kommunua	413	387	288
	Najugaqarfik		
Illoqarfiit	473	442	326
Nunaqarfiit	376	351	266
	Immikkoortortaqarfiit		
Nanortalik	313	290	232
Qaqortoq	396	367	277
Narsaq	333	310	242
Paamiut	335	312	247
Nuuk	566	529	382
Maniitsoq	443	416	312
Sisimiut	474	446	328
Kangaatsiaq	350	323	255
Aasiaat	359	335	254
Qasigiannuguit	391	366	277
Ilulissat	476	446	325
Qeqertarsuaq	402	376	281
Uummannaq	444	418	303
Upernavik	423	395	295
Qaanaaq	279	256	211
Tasiilaq	350	321	259
Ittoqqortoormiit	367	341	267
	Inoqutigiit		
Inoqutigiit meeraqanngitsut	409	385	283
Ataatsimik meerallit	549	510	380
Marlunnik meerallit	595	552	409
Minnerpaamik pingasunik meerallit ...	537	494	382
	Inoqutigiit ataatsimik inersimasortallit aamma		
Meeraqanngitsut	233	219	166
Ataatsimik meerallit	227	210	172
Marlunnik meerallit	237	218	182
Minnerpaamik pingasunik meerallit ...	192	172	166
	Inoqutigiit marlunnik inersimasortallit aamma		
Meeraqanngitsut	530	499	359
Ataatsimik meerallit	586	546	396
Marlunnik meerallit	619	576	418
Minnerpaamik pingasunik meerallit ...	534	494	374
	Inoqutigiit pingasunik inersimasortallit aamma		
Meeraqanngitsut	765	716	524
Ataatsimik meerallit	760	705	529
Marlunnik meerallit	787	726	547
Minnerpaamik pingasunik meerallit ...	700	641	499

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/INN1> aamma <http://bank.stat.gl/INN2>

Tabeli 5.9 2016-imi annerpaamik inoqtigiit isertitaat (ilanngaateqanngitsumik) decilinut immikkoortillugit

	1	2	3	4	5 (mediani)	6	7	8	9
Nuna tamakkerlugu	103	134	202	274	356	447	555	707	947
Kommunit									
Kommune Kujalleq	84	120	144	204	269	343	441	556	743
Kommuneqarfik Sermersooq ..	97	139	218	311	402	506	642	809	1.078
Qeqqata Kommuniarua	110	142	209	283	361	455	568	706	937
Qaasuitsup Kommuniarua	109	136	202	262	333	415	505	625	823
Najugaqarfik									
Illoqarfiit	102	134	202	279	364	460	574	728	975
Nunaqarfiit	109	136	194	247	309	376	457	574	741
Immikkoortortaqarfiit									
Nanortalik	93	122	138	188	244	301	369	473	662
Qaqortoq	75	112	148	220	294	377	495	614	822
Narsaq	96	132	141	200	252	329	418	525	685
Paamiut	99	126	145	195	239	301	395	495	683
Nuuk	100	152	251	351	444	555	700	878	1.140
Maniitsoq	116	148	211	283	355	439	539	666	874
Sisimiut	105	140	209	282	364	461	583	730	960
Kangaatsiaq	109	141	194	250	301	351	429	505	625
Aasiaat	71	111	142	203	272	353	444	571	758
Qasigiannuit	110	148	212	269	328	386	467	553	769
Ilulissat	113	146	217	297	389	477	590	743	956
Qeqertarsuaq	109	134	182	241	298	392	475	586	784
Uummannaq	115	160	236	300	379	460	549	660	840
Upernavik	134	191	243	306	366	432	521	608	767
Qaanaaq	67	109	156	190	223	275	327	403	541
Tasiilaq	70	110	149	206	271	343	434	529	693
Ittoqqortoormiit	109	132	153	225	268	357	509	598	723
Inoqtigiit									
Meeraqanngitsut	87	129	153	216	291	376	478	625	880
Ataatsimik meerallit	122	216	296	371	458	549	663	811	1.035
Marlunnik meerallit	158	262	349	438	524	609	716	846	1.063
Minnerpaamik pingasunik meerallit	165	245	325	391	465	549	647	772	973
Inoqtigiit ataatsimik inersimasortallit aamma									
Meeraqanngitsut	54	98	110	134	144	190	263	360	487
Ataatsimik meerallit	60	83	109	139	183	231	283	335	430
Marlunnik meerallit	64	87	111	141	183	242	301	369	469
Minnerpaamik pingasunik meerallit	63	79	110	128	143	180	229	283	364
Inoqtigiit marlunnik inersimasortallit aamma									
Meeraqanngitsut	182	222	281	344	420	509	610	750	987
Ataatsimik meerallit	198	279	347	417	487	568	663	805	1.046
Marlunnik meerallit	233	320	397	477	544	627	720	846	1.060
Minnerpaamik pingasunik meerallit	209	273	338	391	456	533	618	738	936
Inoqtigiit pingasunik inersimasortallit aamma									
Meeraqanngitsut	299	396	473	574	669	764	888	1.042	1.286
Ataatsimik meerallit	345	435	521	602	695	786	887	1.000	1.225
Marlunnik meerallit	319	439	529	608	687	775	892	1.009	1.270

Tabeli 5.10 Ataatsimut katillugit isertitat akileraarutaasussat kommuninut akileraarfissanut immikkoortillugit (mio. kr.)

	2012	2013	2014	2015	2016
Nuna tamakkerlugu	9.305	9.527	9.473	9.940	10.505
Kommune Kujalleq	946	968	957	988	1.026
Kommuneqarfik Sermersooq	4.373	4.511	4.487	4.756	5.017
Qeqqata Kommunia	1.480	1.507	1.495	1.597	1.690
Qaasuitsup Kommunia	2.253	2.278	2.290	2.342	2.542
Kommunit aggornerisa avataani	254	264	243	257	229

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/INNS1>**Tabeli 5.11 Ataatsimut katillugit akileraarutissaviit kommuninut akileraarfissanut immikkoortillugit (mio. kr.)**

	2012	2013	2014	2015	2016
Nuna tamakkerlugu	3.142	3.166	3.193	3.385	3.627
Kommune Kujalleq	312	316	313	327	345
Kommuneqarfik Sermersooq	1.510	1.531	1.559	1.668	1.777
Qeqqata Kommunia	492	492	491	531	568
Qaasuitsup Kommunia	742	739	751	773	861
Kommunit aggornerisa avataani	86	87	80	85	76

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/INNS1>**Tabeli 5.12 Inuit akileraaruteqartussat kommuninut akileraarfissamut immikkoortillugit**

	2012	2013	2014	2015	2016
Nuna tamakkerlugu	49.213	49.060	49.056	48.050	48.439
Kommune Kujalleq	6.422	6.276	6.250	6.077	5.985
Kommuneqarfik Sermersooq	19.367	19.515	19.903	19.550	20.004
Qeqqata Kommunia	8.237	8.246	8.092	7.884	8.036
Qaasuitsup Kommunia	14.631	14.450	14.256	14.018	13.970
Kommunit aggornerisa avataani	556	573	555	521	444

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/INNS1>

6.1 Periaatsit taaguutilu

Siunertaq

Isertitat pillugit kisitsisitigut paasissutissani inuiaqatigiinni isertitat qaffasissusaat aamma agguataarnerisa erseqqissarneqarnissaat siunertaavoq. Isertitat pillugit kisitsisitigut paasissutissat aamma inuiaqatigiit ataqatigiissinneranni eqimattani assigiinngitsuni isertitat erseqqissarneqarput – assersuutigalugu siuaassutsimut, ukioqqortussutsimut aamma inunngorfimmut immikkoortiternerini. Ukiut ingerlanerini isertitat ineriartornerat ukiunut siullernut ataqatigiissinnerisigut ersersinneqarsinnaapput. Inoqutigiit assigiinngitsut isertitaat aamma inuit isertitaat inuiaqatigiinnullu akileraarutaat erseqqissarneqarput.

Erseqqissaassutigineqassaaq isertitat pillugit kisitsisitigut paasissutissat tamakkiisumik pigissaarnermik atuinissamullu periarfissanik takutitsinnginnerat. Assersuutigalugu pisuussutit namminerlu pilersornermut tunngasut paasissutissanut ilaanngillat. Aamma erseqqissaassutigineqassaaq kisitsisitigut paasissutissat sulinermut aningaasarsianut paarlaaneqannginnissaat.

6.2 Naatsorsuutit tunngaviusut

Isertitat pillugit kisitsisitigut paasissutissanut inuit akileraaruteqartussat inaarutaasumik naatsorsuutaat (S31) tunngaviuvoq. Kalaallit Nunaannut akileraartussaataasut isertitaannut, akileraarutaanut inuunermullu normuinut tunngasut tamaasa atorlugit Naatsorsueqqissaartarfik paasissutissanik tunngaviusumik nalunaarsuiffiliorpoq. Paasissutissanik nalunaarsuiffik atorlugu, Inuit ataasiakkaat pillugit aamma Inoqutigiit pillugit paasissutissanik nalunaarsuiffimmik pilersitsisoqarpoq. Paasissutissanik nalunaarsuiffiit Inuit pillugit aamma Inoqutigiit pillugit nalunaarsuiffimmut taputartuunneqarput, taakkununga ilaapput paasissutissat inuttut inissisimanermit tunngasut; suaassuseq, najugaqarfik aamma nuna inunngorfik il.il. Inuit aamma inoqutigiit pillugit paasissutissanik nalunaarsuinerup saniatigut akileraarutitigut isertitat nalunaarsuiffiliunneqartarput.

Nalunaarsuiffiit taakku pingasut kisitsisitigut paasissutissanut tunngaviliisuupput. Nalunaarsuiffiit tunngavigalugit kisitsisitigut paasissutissat taakkunani ajoqutaasut ilanngullugit nassuarneqarput.

6.2.1 Inuit isertitaat pillugit kisitsisitigut paasissutissat

Inuit isertitaat pillugit kisitsisitigut paasissutissat annerpaamik uani saqqummersitami pineqarput. Kisitsisitigut paasissutissat, inuit ataasiakkaat pillugit nalunaarsuiffimmiittut paasissutissanik tunngaviusumik nalunaarsuiffimmut aamma innuttaasunut nalunaarsuiffimmut taputartuullugit, suliarineqarput. Isertitat saniatigut nalunaarsuiffik suaassutsinik, ukioqqortussutsinik, najugaqarfinnik il.il. aamma imaqarput.

Inuit isertitaat pillugit misissueqqissaarnermi eqquunerusumik angusaqarniarluni isertitat nalunaarsorsimaffiannut, inuit ukioq naallugu Kalaallit Nunaanni najugaqarsimasut taamaallaat ilaapput. Nalunaarsuiffimmu ukioqqortussuseq tunngavigalugu pingaarutilinnik isertitallit ilanngunneqarput:

- Ukiup aallartinnerani naanerani inuit nalunaarsorsimaffianni allassimasoq.
- Ukiup naanerani minnerpaamik 15-inik ukioqassaaq.
- Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmi inaarummik naatsorsuutitut aamma ligningsopgørelsint nalunaarutigineqartoq.
- Ukioq pineqartoq naallugu akileraartussaataasooq.

2016-imi nalunaarsuiffik tunngavioq 48.385-inik isertitanut paasissutissanik imaqqarpoq, inuit pillugit paasissutissat 41.749-upput. Akileraartussaataasut 14 pct.-iisa missaat inuit isertitaat pillugit nalunaarsuiffimmi tunngavioqumit peerneqarput, qulaani allassimasut aalajangiinnermi tunngavioqumit naammassineqannginneri pissutaallutik.

6.2.2 Inoqutigiit isertitaat pillugit kisitsisitigut paasissutissat

Inoqutigiit pillugit nalunaarsuiffimmu inuit nalunaarsorsimaffianni najugaqarfinnut tunngasut paasissutissat atornerqarput. Inoqutigiit akornanni inersimasut meeqqallu amerlassusaat kisinneqarput. Inuit isertitaat pillugit nalunaarsuiffimmit isertitanut tunngasut paasissutissat inoqutigiit isertitaannut ilanngunneqarput. Meeqqat 15-it inorlugit ukiullit inuit isertitaat pillugit nalunaarsuiffimmu siusinnerusukku ilanngunneqanngitsut, inoqutigiit isertitaannut ilanngunneqarput. Inoqutigiit assigiinngitsunik amerlassuseqartarnerat katitigaanerisalu assigiinnginnerat pissutaalluni, isertitaasa eqquunnerusumik sanilliussinnaanissaat anguniarlugu, isertitanut taaguut *isertitat naligiissinnerat* atornerqarpoq – taanna pillugu immikkoortoq 6.3 atuaruk. Inoqutigiit isertitaat pillugit paasissutissat inuiaqatigiinni atuinnermut periarfissanik paasisitsisinnaavoq. Immikkut maluginiarneqassaaq isertitat agguarneri taamaallaat inoqutigiit isertitaat tunngavigalugit ersersinneqartoq.

Taaguut *inoqutigiit isertitaat* tassaavoq, inuit allattorsimaffiat tunngavigalugu najugaqatigiit isertitaat tamarmiisoq. Kisitsisitigut paasissutissat ilaqutariit isertitaat pillugit paasissutissanut assersuunneqarsinnaanngilaq, inoqutigiit tamatigut ilaqutariinneq ajormata.

1) Inersimasut tassaapput minnerpaamik 18-ileereersimasut, meeqqallu suli 18-iliineqanngitsut.

6.2.3 Isertitat akileraarutaasussat pillugit kisitsisitigut paasissutissat

Isertitat akileraarutaasussat nalunaarsorsimaffianiippu inuit ukiup ingerlanerani akileraaruteqartussat tamarmik, najugaq akileraarutissallu

annertussusaat peqqutaatinnagit. Isertitat akileraarutaasussat katinneri soqutiginaateqarput, aningaasaqarnerullu pissusaanut uuttuuttaasinnaalluni. Inuit ataasiakkaat isertitaannut imaluunniit isertitat agguarnerinut tulluannqilaq.

6.3 Taaguutit nassuiaataallu

Taaguutit nassuiaataallu

Taaguut **Isertitat tamarmiusut** tassaapput inuit imaluunniit inoqutigiit tamakkiisumik isertitaat, isertitat sulii akileraaruserneqanngitsut. Isertitat tamarmiusunut taamaallaat ilanngunneqarput, nammineerluni nalunaarsuinermit ilanngunneqartut, akileraarnermut attuumassuteqartut. Isertitanut tamarmiusunut ilaangillat isertitat akileraarutaasussaannngitsut taamatutaaq pisortat ikiorsiissutaat akileraarutaasussaannngitsut aamma ilaangillat. Taamatullu akileraaruteqanngitsut pissarsiat aningaasaannngitsut – assersuutigalugu nammineq piniarnikkut aalisarnikkullu pisap naleqassusaa – ilanngaateqanngitsumik isertitanut ilanngunneqanngillat.

Isertitat akileraaruserneqartussat tassaapput akileraarnermut inatsisit malillugit akileraaruteqaataasussat, taakku tunngavigalugit tamakkiisumik akileraarutit naatsorsorneqartarput. Inatsisit malillugit ilanngaatisaaq isertitanit peereerpat akileraartoqassaaq, isertitat akileraarutaasussat naatsorsorneri allaffissornikkut aqutsinermit atornerqarnerusarput. Kisitsisitigut paasissutissat eqqarsaatigissagaani isertitat akileraarutaasussat sivisunerpaamik paasissutissaatigineqarput. Taamaatumik taaguut taanna oqaluttuarisaanermut sorutiginaateqarpoq.

Naqissuserneqassaaq akileraarnermut inatsit piffissami allanngornera sunniuteqarmat isertitat akileraarutaasussat mianersortumik sanilliunneqassapput. Inatsimmullu tunngatillugu allannguutit nalunaarsuiffiup sannaanut allannguuteqarput, nalunaarsuutillu allaffissornikkut suliaallutik.

Isertitat akileraaruseriikkat tassaapput isertitaanniit tamarmiusuniit akileraaruteqareermermi isertitat, isertitat akileraaruseriikkat takutippaat inuk qanoq annertutigisumik atuisinnaanersoq. Isertitat akileraaruseriikkat inuit isertitaat pillugit kisitsisitigut paasissutissanut taamaallaat atornerqarsinnaavoq. Inoqutigiit isertitaat eqqarsaatigalugu isertitat atoriaannaat kisitsisitigut paasissutissani suliarineqarpoq.

Isertitat atoriaannaat inoqutigiit isertitaat pillugit kisitsisitigut paasissutissani taaguut atornerqarpoq. Inoqutigiit isertitaat akileraarutaareersut aamma akileraarutaasussaannngitsut isumaginninnikkut tapiissutit assersuutigalugu ineqarnermut tapisiat pineqarput. Isertitat atoriaannaat inoqutigiit isertitaat pillugit annerusumik atuisinnaanermik ersersitsisuuvoq.

Taaguut inoqutigiit suussutsinik assigiinngitsunik amerlasuunik katiterneqarsinnaanera pissutaalluni, inoqutigiinni assigiinngitsuni marlunni isertitat sanilliunnissaat pisariaqanngilaq. Assersuutigalugu inoqutigiit pingasunik meerartallit isertitaat annertunerususaapput, kisimiittutut meerartaqanngitsutut atugarissaartigissagunik. Akerlianilli annertuumik ingerlatsinermi inoqutigiinni inuit amerlanerutillugit iluaqutitaqarpoq, inoqutigiit tallimaappata inuup kisimiittup atugarissaanera angussagunikku inuup kisimiittup isertaasa tallimariaataanik isertitaqarnissaat pisariaqanngilaq.

Atuinissamut periarfissat pillugit eqqornerusumik sanilliussisoqarnissaa anguniarlugu **inoqutigiit isertitaasa naligiissinnerat** atorlugu sanilliussisoqarpoq, inoqutigiit qanoq amerlatigisunik inuttaqarnersut aamma katitigaaneri qanoq isikkoqarnersut apeqquataatinneqarlutik. Inoqutigiit isertitaat isertitat naligiissinnerisa inoqutigiit katitigaanerinut assingusumik oqimaalutaammik agguarlugit isertitat naligiissinnerat naatsorsorneqartarpoq. Oqimaalutaq OECD standard malillugu naatsorsorneqartarpoq, inoqutigiinni inersimasooq siulleq 1-imik oqimaassusilerneqartarpoq. Allani inersimasooqaraangat inersimasooq ataaseq 0,5-imik oqimaassusilerneqartarpoq, meeraq ataaseq 0,3-mik oqimaassusilerneqartarluni. Isertitat naligiissinnerat naatsorsorneqartarput inoqutigiit oqimaalutarneri katillugit. Inoqutigiit marlunnik inersimasortallit pingasunillu meerartallit isertitaasa naligiissinnerat ima naatsorsorneqassaaq $1 + 0,5 + 0,3 + 0,3 + 0,3 = 2,4$, inoqutigiit ataatsimik meeraqanngitsumik inersimasulik 1-imik oqimaalutaqartoq. Inoqutigiit taakku 300.000 kr.-inik aamma 150.000 kr.-inik isertitaqarsimagunik isertitaasa naligiissinnerat ima isikkoqassapput $300.000 \text{ kr.} / 2,4 = 125.000 \text{ kr.}$ aamma $150.000 \text{ kr.} / 1 = 150.000 \text{ kr.}$

Taaguut **isertitat pisissutaasinnaasut** – aamma taaguuserneqartoq, aningaasat pisissutaasinnaasut – isertitat qaffasissusaasa aamma akit qaffasissusaasa ataqatigiinnerat **isertitanut pisissutaasinnaasunut** tunngassuteqarpoq. Isertitat qaffakkaangata atuinissamut periarfissat aamma qaffattarput, akerlianik akit qaffakkaangata atuinissamut periarfissat annikillisarput. Isertitat qaffarnerat akinit qaffasinneruppat oqartoqartarpoq isertitat pisissutaasinnaasut qaffattut. Akerlianik akit qaffarnerat isertitanit qaffasinneruppat isertitat pisissutaasinnaasut appartarput. Isertitat pisissutaasinnaasut takutippaat agguaqatigiissillugu innutaasut atuinissamut periarfissaat, agguaqatigiissillugu atueriaatsip akillu allanngorarnersa nunami tamarmi isertitanut imminnut qanoq attuumassuseqarnerat eqqarsaatigalugu.

Inuup **ukioqqortussusaa** ukiup naanerani naatsorsorneqarpoq.

Takussutissiaq 6.1 Kommunit immikkoortortaqrarfiillu

Kommune Kujalleq	Kommuneqarfik Sermersooq	Qeqqata Kommunia	Qaasuitsup Kommunia
Nanortalik	Ivittuut	Maniitsoq	Kangaatsiaq
Qaqortoq	Paamiut	Sisimiut	Aasiaat
Narsaq	Nuuk		Qasigiannuguit
	Tasiilaq		Ilulissat
	Ittoqortoormiit		Qeqertarsuaq
			Uummannaq
			Upernavik
			Qaanaaq

Januaarip aallaqqaataani 2009-mi kommunit 18-iusimasut sisamangortinneqarput. Kommunini 18-ini naatsorsuinerimi aalajangersimasut suli soqutiginaateqarput, uani saqqummersitami nunap agguataarnerani pingaanginnertut atorneqarpoq. Siornatigut kommuniusimasut agguataarinerimi **immikkoortortaqrarfimmik** taaneqarput. **Immikkoortortaqrarfiit** aamma **kommunit** ataqatigiinneri Takussutissiami 1.1-imi takuneqarsinnaapput.

Sumiiffiit ilaat kommunit avataaniillutik. Taakkunani najugaqartut pineqartillugit **Kommunit avataanut** inissinneqartarput, *Pituffimmi* najugaqartut tassunga inissinneqartartut amerlanerpaajupput. Saqqummersitami uani kommunit avataani isertitat isertitat immikkut kapitalinngorlugit saqqummersinneqanngikkaluartut, nuna tamarmi kisitsisinut ilaapput. *Kommunit avataani* isertitanut kisitsisit kapitali 6-imi atuarneqarsinnaapput aamma Naatsorsueqqissaartarfiup kisitsisaataasivia aqqutigalugu *bank.stat.gl.*-mi kisitsisit aaneqarsinnaapput.

Ilinniagaqarsimanermut paasissutissat Naatsorsueqqissaartarfimmi ukiup naanerani qaffasinnerpaamik ilinniarsimasat nalunaarsuiffimmut (HFU) katersorneqarput. Ilinniarsimasat ISCED-11-imi ilinniarnert immikkoortiternerit tunngavigalugu, ilinniakkanut tallimanut ikilisillugit suliarineqarput, *Meeqqat atuarfiat* appasinnerpaajulluni *Ingerlaqqilluni ilinniarnert* qaffasinnerpaajusoq.

Nalit assigiinngitsut angissusaat tunngavigalugit suliarineqarsimasut qulinut agguarneri **deciliupput**, deciilini nalit annertoqatigiittarput. Deciili 1-imiittut minnerpaamik 10 pct.-nik naleqarput, tulliullutik deciili 2-miittut 10 pct.-it tulliuttut ilaalu ilanngullugit. Isertitat deciilinit agguarneqartarput, deciilip iluani isertitat agguaqatigiissillugit imaluunniit deciilip iluani annerpaamik isertitatut. Assersuutigalugu isertitanut mediani ima paasineqassaaq deciili 5-imi annerpaamik isertitaasut.

Malunnaarsaarneq pissutigalugu isertitakkaajunerpaat 10 deciilimiittut tamanut saqqummiunneqanngillat.

Gini-koefficientip isertitat assigiinnginnerat ersersippaa – isertitat annertusartortillugit isertitanut assigiinngissuseq angineruleriartortarpoq. Nunanut tamalaanut Gini-koefficienti atorlugu sanilliussiniarluni inoqutigiit isertitaasa atoriaannaat naligiissillugit naatsorsuinerimi atortariaapput. Gini-

koefficienti pillugu nassuiaasiaq eqqoqqissaartoq *Christen Sørensen: Økonomisk fordeling, Systime, 1999*-imi atuarneqarsinnaavoq.

Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik piitsuussuseq killilerneqanngilaq, kisianni nunat assigiinngitsut akornanni uuttuut at-risk-of-poverty (ROP) atorlugu **piitsuussuseq** paasinarsarneqartarpoq. Inoqutigiit isertitaasa isertitat tamarmiusut medianiannit aalajangersimasumik pct.-inik appasinnerunerat tunngavigalugu, appasissuseq appasippallaamik isertitaqarnermik taaneqartarpoq. Appasippallaamik isertitaqarnermut isertitat medianiat tunngaviliisuvoq, taanna inoqutigiit isertitaasa atoriaannaat naligiissinnerani inuit ataasiakkaat isertitaat tunngavigalugit³ naatsorsorneqartarpoq.

Ratio-80/20 tassaavoq isertitaqarnerpaat 20 pct.-iisa aamma isertitakinnerpaat 20 pct.-iisa ataqatigiinnerat. Nunani tamalaani sanilliusisinaanissaq eqqarsaatigalugu inummut inoqutigiit isertitaat atoriaannaat naligiissinnerata qaffasissusaa malillugu naatsorsorneqarpoq

- 1) Saqqummersitami uani inoqutigiit ataatsimut ilanngaateqanngitsumik isertitaat taaguuserneqarpoq inoqutigiit isertitaat.
- 2) OECD-standarden naapertorlugu inersimasoq nassuiaaserpaa inuk minnerpaamik 14-ileereersimasoq, meeqqallu nassuiaasernerparput sulii 14-iliisimangitsut. Maluginiaqquneqarpoq nassuiaasiinermi taamaallaat naligiissitsinermi naatsorsuineq atorneqartarpoq, ukioqqortussutimullu killiliinermi meeqqat inersimasullu allallu akornanni ataqatigiissinnerini 18-iliinikunut nassuiaasemeqarmat.
- 3) Imaappoq inuiaqatigiit tamarmik naatsorsuutini suliarineqarput, inuilla ataasiakkaat isertitat atoriaannaat naligiissinnerannut agguarlugit, inoqutigiinni pineqartut.

6.4 Isertitat agguarnerisa erseqqissarneqarneranut periaaseq

Isertitat agguarnerisa erseqqissarneqarneranut periaaseq
Isertitat agguarneri pillugit suleriaaseq *The European Union Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC)* malillugu suliarineqarpoq, suleriaaseq pineqartoq EU-mi kisitsisitigut assigiinngitsunit suleqatigiinnikkut paasissutissiaavoq inuit atugaanut tunngasunik imaqarluni, taakkununnga ilaapput isertitanut tunngasut. Kisitsisitigut paasissutissioerni ataatsimut malitassat assigiinngitsut isertitanut tunngasut EU-SILC-imi suliarineqarput, taakkunani pingaarnerpaaq Kalaallit Nunaanni isertitat agguarnerisa suliarineqarnerannut atorneqarpoq. EU-SILC-imi malittarisassat atorlugit naatsorsuisoqarpoq, malittarisassat tamarmik immikkut nassuiaasioqarsimapput, ilaatigut piumasaqaatit ajoqutaasullu immikkut allaaserineqarsimallutik.

Periaaseq EU-SLIC EU-standard-iuvoq taassumallu OECD-mi piumasaqaatit angusimavai, tassa periaatsit atorneqartut nuna tamalaat piumasaqaataat malippai. Taamaakkaluartoq nunanut allanut sanilliusineq mianersortumik pisariaavoq. Inunnut ataasiakkaanut pisortat atuinerat assigiinnginnerat pissutaalluni – nunat marluk isertitaasa agguarnerinik sanilliusineq imaanngilaq atuisinnaanermik eqqortumik takutitsisoq. Kalaallit Nunaanni pisortat inunnut ataasiakkaanut atuinerat qaffasippoq, taamaattumik nunanut avannarlernut sanilliusinissaq tulluarnuvoq. Erseqqissaassutigineqassaaq

nunani marlunni pisortat inunnut ataasiakkaanut atuinerat assigiipajaaraluarpataluunniit eqimattakkaat isertitaasa assigiinngitsorujussuusinnaanerat.

Nunani tamalaani sanilliussinnermut ajoqutaasoq alla tassaavoq, isertitanut najoqqutat assigiinnginnerat. Kalaallit Nunaanni isertitanut najoqqutat akileraartarnermut pisorta qarfinneersuusarput – ataasiakkaat eqqaasanngikkaani – isertitat pineqartut akileraartarnermut tunngassuteqarput. Isertitat akileraaruteqanngitsut, pisortat avaqqullugit namminersuutigalugit sulisut pinerluttuliornermilu isertitat, isertitanut naatsorsuutitut ilanngunneqarneq ajorput. Nammineq pilersornikkut isertitat (ass. puisit aalisakkat il.il. namminee rluni pisat) akileraarutaasussaannngillat, tamanna pingaaruteqarpoq nunanut allanut sanilliussinnermut sunniuteqarluni. EU-SLIC-imi nammineq pilersornikkut isertitat ilanngunneqarneq ajoraluartut Kalaallit Nunaanni piniarluni aalisarlunilu pisat atuisinnaanermut inuit ilaannut sunniuteqarluarsimanissaat ilimagineqarpoq, taamaasillunilu isertitat agguarnerat eqqortumik ersersinneqarani. Nammineq pilersornerup sunniutai isertitakinnerusuni annertuneruppata isertitat nikingassutaat aamma piitsuussuseq annertuallaarsimassapput piviusumik tunngaviit eqqarsaatigalugit. Nammineq pisat qanoq annertutiginerat iluamik misissorneqarnikuunngimmat tamatuma qanoq annertutigisumik sunniuteqarnera nalileruminaappoq.

- 1) Assersuutigalugu Peqqinnissamut Isumaginnittoqarfinni Ilinniartitaanermullu Isumaginnittoqarfinni.
- 2) Nalunaarsuutit isumaginninnermut tunniuttakkat akileraaruteqaataasussaannngitsut kommunineersuupput.

6.5 Killiliineq paasissutissiornermilu ajornartorsiutit

Killiliineq paasissutissiornermilu ajornartorsiutit

Kalaallit Nunaanni inukinneq pissutaalluni naatsorsuutit ukiunut arlariinnut sanilliunneqarnerini assigiinngisitaarsinnaanerat naatsorsuutigineqassaaq. Misissueqqissaarnermi inuit ikinnerugaangata tamanna malunnarnerulertarpoq. Ukiumut allannguutit tunngavigalugit inerniliinissaq mianersuutigineqassaaq. Immikkoortoq 6.4-mi allaaserineqartut malillugit isertitat assigiinngitsut naatsorsuutitut ilanngunneqanngillat. Taakkunanga nammineq pilersorluni isertitat pingaarnerpaajupput.

Ilisarnaatinut nassuiaatit
... Paasissutissat pigineqanngillat
.. Paasissutissat tatiginanngitsut ilisarinnilersitsisinnaasulluunniit
. Kisitsisitaqarsinnaanngitsut
0 Affaanit mikinerusut
- Nul
* Kisitsisaagallartut imaluunniit missingersuut

Saaffigineqarsinnaasoq
Søren W. Børgesen
E-mail: Lage@stat.gl

Isertitat

Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik
Postboks 1025 · 3900 Nuuk
Oqar.: +299 34 57 70 · Fax: +299 34 57 90
www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

